

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO

Előfizetési ár: havonta 3 pengő, negyed-
évre 8-70 pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Takarékosság

Országszerte takarékosági propaganda indul meg vasárnap még pedig nagyobb arányokban, mint ezelőtt, mikor csak egy napra korlátozódott a takarékoságnak a társadalom figyelmébe való ajánlása. A most meginduló propaganda a háborús helyzetre állították be és a pénz s a főkegyűjtés jelentőségén kívül kiterjeszti a figyelmet az anyaggal és az energiával való takarékoskodásra is.

A takarékosági gondolat mindig megvolt és békeidőben a főkegyűjtésben nagy nemzetépítő jelentőséget nyert. A kis összegek, mint apró patakok csergedeztek az ország gazdasági vérkeringésében, a pénzintézetekben összegyűlve, vállalkozásokba fektetve az alkotó tevékenységét nagyban emelték és előmozdították az építkezéseket, az alkotásokat.

A háború idején, mint a most meginduló akció egyik gazdasági vezetője kifejtette, nagyon fontos, hogy a felesleges töké az állam irányítása mellett jussanak a gazdasági életbe. Az állam a háborúban ugyan az árak emelésével és a fogyasztás korlátozásával megteremtheti a kényszerített takarékoságot, ez azonban még kevés. Igen nagy szükség van arra, hogy a népretegekben gyökereket verjen az önkéntes takarékoskodás gondolata az egész vonalon és minden téren, miként lehetetvé válik, hogy töké, anyag és munkaerő szabadul fel a nemzet érdekében szolgáló hadi-célokra.

Ha mélyre nézünk a kérdések rajzát arra, hogy a pénzzel való takarékoság az egész nemzeti közösség érdekében való. Rendkívüli időkben, különösen háborús időkben az emberek egy része könnyen válik meg a pénztől és vásárol derűre borulva, leg több esetben szükségletén felül. No már most a túlzott kereslet mindig árterhajító tendenciájú, különösen ha a keresett cikkben szükséges készletek állnak rendelkezésre. Innen van az, hogy háborús időkben mindig felfelé tendálnak az árak. De a túlzott költségek elősegíti a feketepiac kártékony működését is. Ha a közönség széles rétegeiben él a takarékoság vágya és csak arra adja ki pénzét, amire okvetlen szüksége van, a kereslet esőkkénessé folytat mindjárt enyhül a piac feszültsége, az árak nem tornáztathatók felfelé magukat, sőt az illegális kereskedelem alól is kirántódik a gyékény, mert a magas zugarakon nem akad vesző. Ezen a vonalon nemzeti fontosságú, hogy nézzük meg jól, mire adjuk ki a pénzt, szóval takarékoskodjunk.

Sokan hajlandók mostanában a pénz teaurálására is. Allítólag többszáz millióra megy az összeg, ami a gazdasági élet vérkeringéséből elhúnt. Annak nincsen semmi értelme, hogy ládáiába zárjuk a pénzt, ócska harisnyákban rejtjük. Akinek főös pénze van, tegye takaréka és gyümölcsözővé.

Az anyaggal és energiával való

Leszerelik a francia hadsereget, Toulon hadikikötőjét megszállták a tengelycsapatok

Hitler levelet intézett Pétainhez, melyben megindokolta a német lépést: a francia tábornagyok megszegették a német hatóságoknak adott becsületszavukat és parancsot adtak katonáiknak, hogy angol-amerikai partraszállás esetén ne küzdjenek

A francia flotta egy része elsüllyesztette magát Sikeres német ellentámadások Sztalingrádnál és a Kalmüksteppén, új szovjet offenzíva Toropjecnél

A szovjet elleni front harcai mellett a főlötebb magára vonja a figyelmet a franciaországi Toulonban lejátszódott esemény. A német csapatok ráderparancsára péntekre virradó éjszaka megszállták Toulon hadikikötőt. Ez a lépés azért történt, hangoztatja a Berlinben kiadott hadijelentés, hogy elejét lehessen venni bizonyos, a gaulleistákkal összeköttetésben álló elemek áruló cselekedetének, amelyet dacára az adott szónak, elkövetettek és amelynek kivétele küszöbön állott. Hitler vezér levélben értesítette erről a lépésről Pétain francia államfőt.

A NÉMET HIVATALOS HADIJELENTÉS

részletesen szól a touloni eseményről. A véderőparancsnokság a következőket közli: „Az angol-amerikai csapatok francia gyarmati terület ellen elkövetett rajtaütése után a német és olasz csapatok benyomultak az eddig meg nem szállt francia területekre, hogy azokat a francia véderővel együtt az angol-amerikai további rajtaütésekkel szemben megvédelmezzék.

Miután a francia csapat- és hadihajóparancsnokok becsületszóval kötelezték magukat, hogy köteleikkel beleilleszkednek az általános védelem keretébe, a Führer akaratának megfelelően a francia véderőt nemcsak érintetlenül hagyták, hanem részben meg is erősítették és felszerelték, azonkívül Toulon rendkívül fontos erődjét a főlközítengeri francia flottával együtt a francia véderőnek önálló francia védekezés céljából átengedték.

Időközben megszorodtak az egyes francia katonatisztek szövegesei és szökési kísérletei. Éppúgy felismerhető lett, hogy az együttműködésre kész francia véderő keretében az angol-szász befolyások következtében

a rendszeres bujtozás egyre nagyobb mértékben terjed és az utóbbi napokban már a touloni flottánál is befogadásra talált. Ennek felismerésében, hogy a francia véderő ilyen politikai kettészakadása egyre fokozódó mértékben veszélyezteti a német és olasz csapatok biztonságát és aláassa a francia államvezetés tekintélyét, a Führer és a Duce a péntekre virradó éjszaka parancsot adott a touloni erőd megszállására, arra, hogy a francia flottához tartozó hajóhad tervezett kifutását akadályozzák meg és a francia véderő bizonytalan magatartású alakulatait szereljék le.

A német és olasz csapatok ezt a parancsot villámgyorsan teljesítették, az angol-szász befolyás következtében felbujtított elemek által helyenként tanúsított ellenállást csirőjében elfojtották és néhány órán belül teljesítették kijelölt feladatokat.

Toulon város és kikötő a kora hajnali órák óta szilárdan csapataink kezében van. A francia hajóhad egyrésze, a francia kormány elparancsa dacára, önmagát süllyesztette el. A felbomlott francia kötelékek leszerelése folyamatban van és rövid időn belül befejeződik — így végeződik a hivatalos német hadijelentés.

HITLER

levelet intézett Pétain francia államfőhöz és abban megindokolta a touloni intézkedéseket. Rémültatott arra, hogy francia tábornokok és tengernagyok a német katonai hatóságoknak adott becsületszavukat megszegették és kérésű magatartást tanúsítottak, például parancsot adtak arra, hogy angol-szász partraszállás esetén nem szabad küzdjenek.

Ezért adott parancsot Toulon megszállására a hajóhad kifutásának megakadályozására, az ellenállás letörésére. Ez nem a

becsületes francia tiszték ellen indított harc — írja levelében Hitler vezér és kancellár — hanem harc ama háborús bűnösök ellen, akiknek máig sem volt elég a vér. Továbbmenőleg Hitler parancsot adott a francia véderő ama egységeinek leszerelésére, amelyeket a francia kormány parancsával ellentétben felléptek Németország ellen. (Hitler levelet különben teljes terjedelmében közöljük következő hasábjainkon.)

A Német Távíráti Iroda leszereli: Azok az érvek, amelyeket a Führer Pétain tábornaghoz intézett írásban felhoz, olyan meggyőzőek, hogy teljesen feleslegessé teszik a német-francia viszony további bencolgatását. Németország a német-francia viszonyt mindig az európai sorsközösség magasabb szempontjából tekintette és ilyen szempontok alapján igyekezett azt a helyes útra terelni. A Führer Pétainhoz intézett és történelmi elkötelezettségű írásban világosan utal arra, hogy Németország egyáltalán nem gyűlöli a francia népet. Az a kérdés, hogyan alakul a jézi viszony a tengely és Franciaország között, másodrangú fontosságú azzal a kegyetlen lényvel szemben, hogy a tengely állapota véget vetni. Meg kell várni milyen lehetőségek adódnak ahhoz, hogy Franciaország és Európa rendjének biztosítói között surlódásmentes viszonyt teremtsenek — mondja a Német Távíráti Iroda közleménye.

LAVAL ELSŐ MINISZTERTANÁCSA

Vichyi jelentés szerint Laval francia kormányelnök, mióta Pétain tábornagotól széleskörű meghatalmazást me kapta, első ízben pénteken tartott minisztertanácsot. Laval felolvasta a minisztertanácsban Hitler kancellárnak Pétain tábornaghoz intézett levelet, valamint azt a leve-

let, amelye ő maga kapott Pétainpót birodalmi külügyminisztertől, ismertette azonkívül a november 22-én Hitler kancellárhoz intézett levelet. A minisztertanács első intézkedésképpen elhatározta, hogy Darlan tengeri nagyt és Giraud tábornokot megfosztja a francia állampolgárságtól.

JELENTÉS A FRANCIA HADSEREG LESZERELÉSÉRŐL

Vichyben a francia tájékoztatóügyi miniszterium a következőket közölte: A francia hadsereg leszerelése, amelyet kancellár levélben jelentett be a tábornagoknak, Franciaország államfőjének és amely péntekre virradó éjjel kezdődött meg, zavartalanul folyt tovább. A kormány felhívta a lakosságot, őrizze meg a legnagyobb mértékben a rendet.

A KELETI HARCTEREN

továbbra is nagy harcok tombolnak. Ezekről az Antant és a következő helyzetjelentést adja: Mialatt esütörtökön Sztalingrádtól délre és északnyugatra a hadműveletek több erős és eredményes német ellentámadás jegyében állottak, a középső szakaszon a holsevistik a Toropjec nagy arconal-kanyarában egész nap tovább folytatták elkeseredett támadásaikat. Erdemleges eredményt azonban seholy sem tudtak elérni. Egy holsevistik páncélos hadosztály, amely esütörtökön Toropjecnél nyugatra körülbelül 100 harcokosival betört a német főarconalba, éjszaka teljesen felmorzsolódott. A holsevistik esütörtökön több mint kétszáz páncélost vesztettek.

Csütörtökön és a megelőző napokon is csak igen gyenge szovjet légi erők vettek részt a had-

takarékosság hasonlóan nagyfontosságú Nem csak egyéni érdek, hanem hazafias kötelesség is, mert a nemzet ellenálló erejét nö-

velt. A most folyó gazdasági háború nemcsak az emberek, hanem az anyagok küzdelme is. Sok függ attól, hogy anyagban is bírunk a

harcot. Ebben a vonatkozásban a takarékoság egyenesen honvédelmi érdek, a nemzet boldogulásának biztosítéka.

A közérzet és a munkaképesség gyakran igen jelentékeny mértékben megváltozik akkor, ha béműködésüket és gyomorbetegségeiket reggel felke éskor egy pohár termézetes „Ferenc József” keserűvízzel kellőképpen elrendezük. Nérdezzemeg orvosait!

műveletekben. A bevett szovjet repülőgépek közül esütörtökön 12 repülőgépet lőttünk le, a többi pedig elzavartuk.

Az eddigi harcokban a támadó bolsevista hadosztály rendkívüli veszteségeket szenvedtek, nem is beszélve a foglyok és a szökevények még mindig emelkedő számáról, akik esütörtökön az arevonál egyes helyein zárt alakulatokban adták meg magukat.

Sztaligrádtól északnyugatra a bolsevista vonalak rövid, de heves bombázása után két erősen kiépített támaszpont felé nyomultunk előre, amelyet heves tüzérségi harc után elfoglaltunk és így megteremtettük az összeköttetést a német csapatok által már szerdán elért vonalal. Sok foglyon kívül sok tehergépkocsit és gépfegyvert zsákmányoltunk.

A Kalmük-steppén, Sztaligrádtól délkeletre a német és szövetséges gépesített kötelék lerohant egy szovjet lovashadosztályt, amely sok halottal kivül több mint ötszáz lövészrel elhárított löveget, majdnem az egész lövészcsapatot és sok hadifoglyot veszített. Ezen a vidéken az előnyomulás széles arevonalon tovább folyik.

A Giornale d'Italia című olasz nap berlini tudósítójának jelentése szerint német katonai körök úgy látják, hogy a szovjet hadvezetésnek három offenzívája bizonyos gyengülést mutat. Tekintettel azonban arra, hogy az ellenség még mindig bizonyítványt jelentős tömegeket fog a harcban vetni és ezeknek a tömegeknek a bevetése bármely pillanatban várható, az offenzíva végleges kiemeléséről még korai volna beszélni. Az azonban már ma is teljes bizonyossággal megállapítható, hogy az ellenség offenzíváját nehézség és az összhanghiánya jellemzi, ami megakadályozza, hogy a szovjet hadvezetés ki tudja használni a kezdeti sikereit.

Az afrikai küzdelem során legérdekesebb, hogy Tuniszban megtörtént az első páncélos csata, mely mint az olasz hadijelentés közli, a tengelycsapatok előnyére végződött.

Svájci lapok jelentik Algiréből, hogy odaérkezett értesülések szerint a németek rendelkezésére áll Tunéziában az a nagytömegű francia lövész, amelyet a franciák Tuniszban és Bizertában halmoztak fel. Ezenkívül jelentős számú, mindenfajta ágyú is volt a tuniszi biztari arzenálban, melyeket a tengely csapatjai a tuniszi védelmi övezetben állítottak fel. Emiatt Eisenhower tábornok nyilván tanácsosnak tartja, hogy a támadást csak azután folytassák, ha újabb szállítmányok érkeznek az angolszászok arevonálára. Algirében megjegyzzük, hogy azok a harcok, amelyek jelenleg ezen a vidéken folynak, a Bizertaiért folytatott küzdelem első szakaszának tekinthetők.

Kairóból azt jelentik, hogy libiai hadszíntéren ismét kedvezőtlen az időjárás. Hideg szél fúj és az eső esik, ami a szárazföldi hadműveleteket megnehezíti és különösen akadályozza a légi erők tevékenységét. A libiai harcokról jelentik még, hogy a nyolc had-

sereg elővédjei, mintegy ötven kilométerre El Agaila előtt, ismét felvették az érintkezést a német utóvédekkel. Kairóban a felderítő-

Hitler levele Pétainhez

Berlin, nov. 27. A Führer levelet intézett Pétain tábornagyhoz, melynek kivonatát az alábbiakban közöljük:

Tábornagy Ur! Amikor 1942 november 11-én egyetértésben Olaszországgal kénytelen voltam Franciaország déli partját megszállani, történt ez abban a reményben, hogy ez nemcsak Németország, Olaszország, hanem éppen úgy Franciaország érdeke is. Visszapillantva megállapíthatom, hogy 1939. szeptemberében nem Németország volt az, aki hadat üzent Franciaországnak, vagy Angliának, hanem ellenkezőleg a kormányhatalom átvétele óta barátságos viszonyt igyekeztem teremteni Németország és Franciaország között. Az angolszász bujtatókat azonban az új híradalom minden engesztelő lépését német gyengeség jelenék tüntették fel a háborús uszítás különösen a zsidóság részéről halatlan méreteket ütött. Még a lengyel hadjárat után is megisméltam békéjajánlatomat, de a háború pénzügyi haszonélvezői túlkibálták felhívásaim. Ilyen körülmények között a Német Birodalomra és Olaszországra is rákényszerítették a harcot, annak dacára, hogy a történelemben páratlanul álló győzelmet arattunk, semmit se tettem, ami a francia becsületet sérthette volna csapán az a követelést kamasztottam, hogy biztosítékokat kapok ahhoz, hogy a harc újrafelvételé lehetetlen. Ekkor úgy gondoltam, mint amerikai oldalról az érdekeltektől bujtatókat világgá kiáltotték, hogy Németország meg akarja szerezni a francia hadjáratát és más hasonló hazugságokat a Német Birodalom a világtörténelemben páratlan eljárása azután az volt, hogy az 1 millió 960 ezer hadifogolyból több mint 700 ezer embert szabadon bocsátott, hogy ez a folyamat megkezdje, ez csak azért történt, mert egyes elemek sikerült ismét az igazi együttműködésnek gáncsot vetni.

Tábornagy Ur, ekkor az Ön kívánságára Montoireba megbeszélést folytattunk. Meggyőződésem hogy azok az általános tisztuláshoz alapul szolgálhattak volna, de az érdekeltektől Franciaországban sikerült ezt az együttműködést megbuktatni. Világos előtem, hogy a francia nép millióiban a béke utáni vágy él s semmi közük nincs az uszítókhöz.

Az amerikai és az angol csapatok Északnyugat és Észak-Afrikában való partraszállása felborította a fegyverszüneti megállapodást s Németországot arra kényszerítette, hogy szövetségeseivel haladéktalanul megtegye a szükséges biztosító intézkedéseket. Az angolszász megszállás azoknak a francia elemeknek hátrahagyott kívánságára történt, amelyek annakidején Franciaországot háborúba hajszolták és amelyek Franciaországból még ma sem tünnek el, a nyilvánosság és mindenekelőtt a katonai élet fórumáról. Az a körülmény, hogy francia tábornokok és tábornagyok a német hatóságoknak adott becsületszavukat megszegték, sajnálatos tény. Belátható, hogy ezekkel az elemekkel kötött megállapodások céltalanok.

Mellékelem azokat a parancsokat, amelyeket a november 11-iki bevonulás után amikor ünnepléses biztositókat adtak, kibocsátottam. Hangzottatták, hogy a francia tengerészet Toulonban szembehelyezkedik minden ellenséges támadással szemben és november 12-én már parancs ment, hogy az angol és amerikai csapatok esetleges partraszállása esetén semmi körülmények között sem szabad kiüdeni.

tők jelentése alapján úgy tudják, hogy az ageilai övezetben tekintélyes erejű csapatok tartózkodnak.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

1. Tudom, hogy Ön, személyesen nem részes ezekben az üzemekben.

2. Nekem egy nép érdekeit kell képviselni, amelyre a háborút rákényszerítették és amely kénytelen harcolni.

3. Kénytelen vagyok ezt a háborút folytatni, nemcsak hazám millióinak, hanem azoknak a millióknak a nevében is, amelyek megszabadultak egy könyörtelen kapitalista kizsákmányolás nyomása alól és nem hajlandók örök időkre nemcsak egy nemzetközi kizsákmányolásnak, hanem saját népiük kiirtásának áldozataivá lenni.

4. A német nép nem gyűlöli a francia népet, de én, mint fő vezetője és képviselője, el vagyok tévedve, hogy nem tőröm azon elemeknek az üzemeltet, amelyek ezt a borzalmas háborút előidézték és amelyek most ügylátszik, elérkezettnek látják az időt, hogy Európára déli részében egy, a kontinensen kívül álló hatalom részére a betörés céljából rést nyissanak.

5. A francia tiszték, tábornokok és tengerészek bebizonyított

szószegése után parancsot adtam Toulon megszállására, akadályozzák meg a hajókat kifutásukban és az ellenállást, ha szükség van rá, erőszakkal is törjék le. Ez nem a becsületes francia tiszték, vagy katonák ellen indított harc, hanem harc azok ellen a háborús bűnösök ellen, akiknek még máig sem volt elég a vér és új lehetőségeket keresnek ennek a katasztrófának a kiszélesítésére. Parancsot adtam, szereljék le a francia véderő mindazon egy segeit, amelyeket a francia kormány parancsával ellentétben felállítottak Németország ellen.

6. Ismétlem, hogy ezek az intézkedések nem irányulnak Franciaország ellen, vagy a francia katonák ellen, ezeket az Ön tábornokainak és tábornagyainak magatartása kényszerítette rám. — Egyetlen állomány sem lehet elkövetni fegyvelem és engedelmesség nélkül és csak hasznára lesz Franciaországnak egy újraszervezett engedelmességgel szolgáló haditengerészet, hadsereg és légi haderő.

Biztosítom Önt, hogy Franciaországot segíteni fogom az angol szászok által elrabolt gyarmatainak visszaszerzésében segíteni fogom minden eszközzel, amely a birodalom rendelkezésére áll Sem Németország, sem Olaszország nem tartja a francia gyarmatbirodalmát megsemmisíteni. Hitler Adolf". (MTI).

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli:

A német és román csapatok a Kalmük-vidéken megsemmisítették, illetőleg szétszórta a szovjet lovashadosztály zömét. Ebben a harcban több üteget megsemmisítettek, többszáz hadifoglyot ejtettek és nagy hadianyagszákmányt szereztek.

A Volga és a Don vidékén esütörtökön is meghúszultak az ellenség gyalogos és páncélos támadásai a német csapatok kitűnő harci szellemén. Megsemmisítették 55 szovjet páncélos. A zuhanóbombázó kötelékek támadásainak megsemmisítő hatása volt az ellenségre. A hadsereg csapatai a Volgán, Sztaligrád közelében ké. motoroshajót elsüllyesztettek.

Az ellenség a keleti arevonál közepes szakaszán folytatta

nagy erővel végrehajtott támadásait. Ezek a támadások elkezdődtek harcok után az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlottak. Kiltottunk 192 szovjet páncélos, ebből egyetlen páncélos hadosztály 34-t semmisített meg. A zuhanó harci repülők eredményesen támadták az ellenség páncélos gyülekezéseit, mene oszlopait és csapatállományait.

A német csapatok egy szovjet átkelési kísérlet, visszaverése alkalmából a Néván 22 bárkát semmisítettek meg.

A Führer Laxvar altábornagyának a hatodik román gyaloghadosztály parancsnokának az eredményes vezetése és a vezetése alatt álló csapatok hősi magatartásának elismerésül a Vaskezeszt lovagkeresztjéhez a tölgyfa lomboz adományozta

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Német hadijelentés közli: Kirenaikában jelentékeny ellenséges felderítő erőket vertünk vissza. Tuniszban is eredményes harcokra került sor. Ezekben az ellenség sok páncélos és harckocsit veszített. A német és olasz légihaderő kötelékei támadták az ellenség állásait, menetszlopait, és hátsó összeköttetéseit.

A német vadászok a Földközi tenger vidékén öt angol vadászgépet lőttek le, míg maguk két repülőgépet veszítettek.

Az olasz főhadiszállás közleménye: A kirenaikai arevonalon jelentős ellenséges osztagok felderítő kísérleteit vertük vissza.

Tuniszban páncélgépkocsialakulatok ütköztek a tengely csapatainak előnyére végződött. — Több ellenséges harckocsi elpusztult. Légikötőlelkeink szemmel látható eredményességgel ismételték meg a bomba és géppuskatámadásait mindkét szakaszon a menetelő, vagy táborozó ellenséges csapatok ellen. Az angol légi erők német vadászgépekkel vívott harcban öt lefött repülőgépet veszített.

A esütörtökön este Catania környéke ellen intézett ellenséges légitámadás csak csekély káro-

kat okozott. A polgári lakosság köréből nem jelentettek áldozatokat. (MTI)

Berlini Interinf szerint a 8-ik angol hadsereg páncélos hadereje igen óvatosan követi a tengelycsapatok mozdulatait és az elővédek kerülnek az összeköttetések lehetőségét a tengely utóvédjével. A lassan előrehaladó angolszászokat a tengely bombázói állandóan zavarják és nagy veszteségeket okoznak nekik. A tengely repülői urai a légitérnek Kirenaika felett.

Az angolszász katonai szakértők az északafrikai hadműveletekhez fűzött újabb magyarázataikban, — mint a svéd lapok jelentik — nagyobb tartózkodásról és mérséklettel tesznek tanúságot. Kiemelik, milyen nehézségbe ütközik az angol és amerikai csapatok további előnyomulása Tunéziában. Az előnyomulás elakadásának oka — mint egyhangúan megállapítják — elsősorban az, hogy a németek és az olaszok ide-

jében tekintélyes légi erőt küldtek Északafrikába, főleg vadászpilótákat. Az angolszászok oldalán különösen vadászgépekben nagy hiány érezhető.

Ellanyhult Timosenko offenzívája

Berlin, nov. 27. (Interinf) A német és a szövetséges hadosztályok esütörtökön Sztaligrádtól délre és északnyugatra több arevonalszakaszon erőteljes ellentámadásokkal messzire visszavetették az ellenséget azokon a vonalakon túl, amelyeket előző napokon elért. A bolsevikiek nagyszabású hadművelete ezen a területen ellanyhult, de annál makacsabban támadtak nagy bolsevik erők esütörtökön is Toropjevtől keletre és nyugatra.

A nagy Don-kanyarulatban elindított ellenséges vállalkozásokat túlnyomórésben a helyi német erőcsoportok maguk verték vissza. Az ellenség csak néhány helyen jutott túl az előterepen. A német arevonál egyik kevesebb megszállt pontján azonban főmegerő páncélos bevetéssel sikerült egy mélyebb betörést elérni. A bolsevik páncéloskötetek megsemmisítésére megtörtént a szükséges intézkedés.

A bolsevikiek minden előterése rendkívül nagy és véres veszteségekkel járt. A Zubcov arányból támadó két hadosztályt a német tüzérség és a géppuskák oldalról tüze borzalmasan meggyzedelte. A bolsevik lövészek azonban a hátukban álló elzáró kötelékek újból és újból tüze hajszolták, annyira, hogy ezek a támadások a szó szoros értelmében vérbefulladtak.

A Velikije Luki ellen intézett egyik bolsevik támadás is, amelyet sok páncélos és Sztaligrorgona is támogatott, összemolt már a német állások előterében. Ez a támadó csoport már esütörtökön a déli órákban is annyira meg volt tizedelve, hogy támadásait többé nem tudta folytatni.

A bolsevik támadó arevonál északi szakaszán az egyik német páncélos gránátos kötelék merész mozdulattal elvágta hátsó összeköttetéseitől az egyik átmadót éket. A bezárt bolsevikiek túlnyomórésze letette a fegyvert, úgyhogy a német gránátosok 800 hadifoglyot ejtettek. A foglyok és a szökevények száma esütörtökön 6200-ra emelkedett.

Az a német hadosztály, amelyet a hivatalos moszkvai hírszolgálat már mint „felmorzsolott” tüntetett fel, esütörtökön Sztaligrádtól északnyugatra a merész meglepő ellentámadással a főlényben levő bolsevik támadó kötelékeket messzire visszavetette az előző napon elért állásokon túl és a jelentős szákmány mellett több mint 1800

Meteor Mozgó műsora
Szombaton 5 és 7 órákor utoljára
A régi keringő
Szörényi Éva, Zsilley Margit Páger Antal, Szilassy L. Holnap délelőtt 11 órákor is Csak a gyalogok van szárnyuk izgalmas repülőfilm!

Viaszínház mozaó
Ma 5 és 7 órákor kizárólag 16 éven felülieknek a legizgalmasabb kalandorfilm:
BABYLON
Fősz.: Gerd Hagman, Arnold Sjöstrand.

Hungária Filmszínház
A feltékenység és szenvedélyes szerelem filmje:
ALKALOM
Főszereplők: Karády, Somlay, Szilassy, Csontos, Somogyi, Bliesl, Pethes. Előadások kezdete 5, 7-ór.

Apollo filmszínház
MA BEMUTATÓ
Főszereplők: Tolnay Klári, Bulla Elma és Páger Antal
Férfihűség
Egy zseniális magyar felaláló mérnök életének különös tragédiája két asszony sorsának tükrében. Vasárnap az előadások d. e. 11-12-ig, d. u. 3, 5 és 7 órákor.

Az elsötétítést legtökéletesebben megoldja a
Roli
fényvédő függöny
Méret szerint készülő megrendelésre. Megtekinthető és megrendelhető:
Kántor Ernő és Társánál
Telefon 34-90.
és Zsirossy Árpádnál
Pacsirta u. 7. Tel: 31-78.

hadifoglyo ejtett. Ez a csoport szakmányul ejtett egy szovjet hadiszóráskocsit is amint éppen nemet nyelven felhívta a nemet katonákat az átszökésre.

Newyork, nov. 27. (NST.) A News Week című amerikai folyóirat a katonai helyzettel foglalkozva azt írja hogy a szovjet hadijelentések túlságosan optimisták. A lap rámutat arra hogy magasrangú brit tisztviselők a Szovjet-Unióban tett megfigyelésük után kijelentették.

De Gaulle Amerikába utazott

Lisszabon, nov. 27. (Stefani): Londoni jelentés szerint De Gaulle tábornok repülőgépen állította az Egyesült Államokba utazott hogy tanácskozzék Roosevelttel. Hír szerint De Gaulle a Darlanról való elfogásáról igyekszik meggyőzni Rooseveltet. (MTI).

Langer, nov. 27. (NST) Boisson francia-nyugafrikai főbiztos rádióbeszédét, amelyben bejelentette csatlakozását Darlan mozgalomhoz, a brazzavillei De Gaulle-párti rádió igen éles bírálatban részesítette. Darlan és Boisson nézetünk szerint annyira alkalmatlanok ezeknek az üzenetek

hogy szovjet hadijelentéseket az orosz nép számára fogalmazzák meg, hogy megakadályozzák a közvélemény szellemének leromlását. A győzelmi jelentésekkel el akarják érteni ügyelmét a válságos élelmezési helyzetet.

A Time című hetilap megjegyzi hogy ebben az évben az összes eddig nagyolt szovjet offenzívák Voronyzsón, Orsánél, Rzevnél és Moszkva elől kivétel nélkül sikertelenül jutottak.

nek átnyújtására, mint maga az ördög. — mondotta szószerint a rádióbeszéd. A továbbiak során kijelentette, hogy a hír önmagában jó de az más lapra tartozik, hogy milyen árat fizettek érte. A szövetségesek ugyan megnyerték Nyugat-Afrikát és ezt a nyereséget maguknak könyvelhették el, de az ördög is nyereséget könyvelhet el magának. Ezért a szövetségesek legerősebb fegyvere, az erkölcsi alap ingott meg és szövetségesek mos már tudják hogy az ördög olcsó üzletet akar kötni.

Világnézet, külpolitika, zsidókérdés, gazdasági és közellátási problémák a telhatalmazási vitában

A képviselőház tegnap folytatja a felhatalmazási javaslat vitáját. Mithé Imre (MEP) elengedhetetlennek tartotta, hogy a gazdasági terhelést legalább lefedje a termelvények ellenértéke. Szerinte kétirányban bevezetendő rendszabályokkal biztosítani lehetne a mezőgazdasági termelés rentabilitását. 1. a szükséges iparcikkek, üzemanyagok és talajművelő eszközökkel kellő mennyiségben a termelés érdekében a megkívánt időben és módon maximális áron álljanak rendelkezésre. 2. a termelők számára nélkülözhetetlen munkaadót a hatóságok által megállapított munkakör mellett garantálják.

Páló Imre (Imrédysta) hangsúlyozta, hogy a gazdasági jólét egyenlőrangú a szellemi jóléttel. Komoly népi programra van szükség, amely a magyar ifjúságot a gazdasági élet felé irányítja.

Fencsik István (kárpátaljai) elengedhetetlen szükségét látja a történelmi határok visszaszerzésének és mint kárpátaljai képviselő váltja, hogy a magyar állam területének geopolitikai adottsága és az együttélésre hivatott jellege a Kárpátmedence népeit egymás mellé rendelle, akiknek egymást megértve, a közös munkaprogramot kidolgozva kell az új ezer esztendő alapjait megvetniük. A kárpátaljai pángermánizmusról és a pánszlávizmusról beszélni kifejtette, hogy Kárpátalján soha nem volt ezer év alatti olyan tendencia, amelynek elszakadás lett volna a célja.

Eitner Akos (Nyilaskeresztes Párt) hangoztatta, hogy már most törvényt kell hozni arra, hogy a frontkatonák, a hadiártyák és a hadiövezetek megfelelő elbírásban részesüljenek. Nem tartja helyesnek, hogy a zsidóság a mai formában a hadművelési területen alkalmazták. Semmi szüksége sincs a magyar nemzetnek arra, hogy a zsidók segítségére legyenek ennek a harcnak az eldöntésében. A zsidó munkásszázadok munkája nem éri meg a kincstár költségeit. A lakóháruányt 24 óra belül meg lehetne oldani ha elvonnák a 10-12 szobás zsidó lakásokat. Végül közellátási kérdésekkel foglalkozott.

Gróf Belhien László beszédében főleg gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Azt fejtette, hogy a mostani árpolitika a falu népé-

ben nagy ekeseredést okoz. A feketepiacot minden rendelkezésre álló eszközzel, a legdrágább intézkedésekkel is fel kell számolni. Kérte a munka kamara intézmény felállítását és az állami munkaközvetítés megszervezését.

Haala Róbert beszéde elején azt fejtette, hogy a mostani háborúban a világnézetek harca dúl. El kell dönteni annak hogy a nemzeti szocialistavilágnézet kerül-e uralomra, vagy a bolsevizmus. A magyar társadalomnak véglegesen ki kell alakítani világnézetét. A törvényjavaslat betérjesztését kéri, amely szerinti rugalmasabbá tenné az alkotmányt. Új választási törvényjavaslat betérjesztését is sürgette. Szerinte a szak-szervezeteket fel kell oszlatni. A zsidótörvényt rossznak minősíti és a beszéltört zsidóság ellen halálos ítéletig menő legerősebb intézkedéseket kéri.

Vitéz Faragó Ede beszéde elején azt kérte, hogy a kisebbségi képviselők egymásközti megértés is támogatják a kormány politikáját, majd azt fejtette, hogy a dolgozó kormánnyal szemben kritikának építőjellegűnek kell lenni. Nemesak reformokra van szükség, de szükség van egy átfogó átszervezésre is. A falu lakossága kulturális színvonalának emelésére a népfőiskolák igen alkalmasak.

Bajcsy-Zsilinszky Endre beszéde elején a jóhiszemű ellenzéki ellenvélemény meghallgatását és megbeszélését kérte, majd a választójogot és a választói eljárást bírálta. A külpolitikáról szövege kijelentette, hogy a magyarság birodalomalkotó és birodalom fenntartó nép Középeurópában. A magyarság tudatában van európai hivatásának és arról soha sem fog lemondani. Beszéde további részében a magyarságnak a környező nemzetekkel szemben fenálló magatartását és a külpolitikai vonal vezetését tette szóvá, majd a nemzetiségi kérdéstről szólott és támadást intézett a magyarországi németiség hivatalos szervezete ellen. A zsidókérdéssel foglalkozott ezután. A hazai zsidósággal szemben a jogegyenlőség, a kereszténység, a magyar emberiség elveit kell érvényesíteni, mondotta.

László Dezső beszédében a külpolitika feladatairól szólott. A magyar kultúrpolitika döntő lépés előtt áll, ez a döntő lépés az új magyar népi szellem értékei-

nek lelelejtése a magyar állam kultúrelétebe.

Ezután Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter betérjesztette az egyszeri hadköteltségtörvényt a hadmenesség vitásgörrel szóló törvényjavaslatokat. A javaslatok a részletes tárgyalás és jelentésétel előjából kiadták a pénzügyi és véderőbizottságnak.

Németh Andor a közellátási törvényt kérte, hogy a rendelet végrehajtása során osszák be az ország lakóira. Ezt az igazságosság követeli meg. A legfontosabb közellátási cikkek számára megfelelő piacrend biztosítani kerte. A mezőgazdasági munkásság részére jobb lakások és jobb közellátást követelt. Hangoztatta, hogy azokról a helyekről, ahol munkásfelesleg mutatkozik, a munkásokat olyan helyre kell vinni, ahol szükség mutatkozik.

A vitát kedden folytatják.

Miskolczi Hugó képviselő kilépett a MEP-ből

A képviselőház folyosóján pénteken az a hír terjedt el, hogy Miskolczi Hugó országgyűlési képviselő, a Magyar Elet Pártjának egyik igen régi képviselőtagja, levelet intézett Lukács Bélához és a levélben bejelenti a pártból való kilépését.

A "Magyarország" című napmunkalársa előtt Miskolczi Hugó megerősítette a pártból való kilépésével kapcsolatos híreket és a következő nyilatkozatot tette:

— A keresztény gazdasági élet szolgálatában vállalt tisztségemmel kapcsolatban személyemet

alapítanul támadások érték.

— Ezekről a támadásokról a bíróság előtt fogok beszámolni. Minthogy nem akarom azt, hogy e vádak bírói tisztázásáig pártomat személyemen keresztül esetleg szintén alaptalan támadások érhessek, a Magyar Elet Pártjából a mai napon kiléptem.

Az ügy végleges tisztázása, mint ez Miskolczi Hugó fenti nyilatkozatából kitűnik, a bíróságon történ majd meg. A közvélemény természetesen érdeklődéssel várja ennek az ügynek bírósági fejleményeit és végső befejezését.

Magyar őstörténeti kutatások Ukrajnában

Nemrégiben érkezett haza az a tudományos expedíció, amely dr. Fettes Nándor egyetemi magántanár, a budapesti Nemzeti Múzeum régészeti vezetésével Ukrajnában magánkutatásokat végzett a magyarság őstörténetéről. Most dr. László Gyula, a székesi Nemzeti Múzeum egyik vezetője, aki szintén tagja volt az expedíciónak, érdekes beszámolót adott az út eredményeiről.

Megállapították, hogy a honfoglaláskorabeli magyarság nemcsak megfordult Kiebben, hanem

Magyar őstörténeti kutatások Ukrajnában

igen jelentős szerepet játszott az első nagy orosz állam megalakításában is a vikingek mellett.

A leletekből megállapították, hogy Kiebben a honfoglalás után is jelentős számú magyarság maradt vissza. Kie egyik hadászati lag fontos pontját "Magyar helynek" nevezték. A város másik hadászati fontos pontjának helyén 17 honfoglaláskori magyar vitéz sírját tárták fel és az egyik nyugatra nyíló kapu mellett X-ik századbéli előkelő magyar harcos sírját találták.

A beszoigáltatási rendelet végrehajtása

A közénatás a belső arcvonal szempontjából — ezt mindenki tudja — nagyon fontos. Azt is megérti mindenki, hogy a kormány biztosítani kívánja minden eszköz igénybevételével az ország lakosságának élelmezését, a készletek igazságs és egyenlő elosztásával. A készletek önkéntes beszoigáltatásának eddigi módja nem hozta meg a remélt eredményt, ezért most elrendelték a készletek elszámoltatását és a feleslegek igénybevételét. A kenyérfejadagok csökkentését a kenyérgabonában mutatkozó hiány tette szükségessé és az ellátatlan lakosság fejadagjának leszállításával egyidejűleg leszállították az önellátók kenyérgabona fejadagját is. Ez a csökkentés elkerülhetetlen volt a kenyérgabona elégtelensége miatt. Gondoskodni kellett arról, hogy mindenki egyenlő elbánásban részesüljön ebben az országban.

A beszoigáltatási rendelet végrehajtását a kormány a gazdákra bízta oly módon, hogy a gazda maga állapítsa meg és jelentse be a beszoigáltatandó mennyiséget és a bejelentések ellenőrzésére elszámoló bizottságokat alakítottak.

A bizottságok a község tagjai közül valók, így tehát a helyi viszonyokkal teljesen ismerősek és tudják, kinek mennyi készlete van. A három gazda közül egy a képviselőtestület tagja, egy pedig az ellátatlan lakosság érdekeit képviseli.

A bizottság működése nem az erőszakos igénybevétel és a feljelentéseken, hanem a helyi és mezőgazdasági ismereteken alapul. A büntetlenség bizottságai, a helyi viszonyokkal és adottságokkal számoló bizottságok működése, végül az országos ellenőrzés bizonyára olyan eredményeket hoznak, amelyek lehetővé teszik a fennálló nehézségek eltüntetését.

Súlyosan büntetik a baromfi-rendelet megszegőit és kijátszóit

Széles körökben keltett érdeklődést a közellátásiügyi miniszternek a napokban megjelent és lapunkban már ismertett rendelet a baromfi-forgalmának és felhasználásának szabályozásáról.

A rendelet lehetővé teszi, hogy a legális kereskedelem hivatását betölthesse. 1943 február 1-től kezdve ugyanis csak kijelölt kereskedő foglalkozhat baromfi-kereskedelemmel és csak sorszámozott, arcképes igazolvánnyal rendelkező kereskedő és vásárló (gyűjtő, szedő) vásárolhat baromfit a termelőtől.

Az a rendelkezés, amely szerint Budapest és környéke területére baromfit szállítani csak a székesfővárosi nagyvásártelepre, az ott árusításra jogosult kereskedők címére szabad, kacsát, libát pedig ugyanezeneken a telepeken fogyasztó részére egészben forgalomba hozni tilos, a zúgkereskedelem és a fekete piac fe-

A beszoigáltatási rendelet végrehajtása

végrehajtását a kormány a gazdákra bízta oly módon, hogy a gazda maga állapítsa meg és jelentse be a beszoigáltatandó mennyiséget és a bejelentések ellenőrzésére elszámoló bizottságokat alakítottak.

A bizottságok a község tagjai közül valók, így tehát a helyi viszonyokkal teljesen ismerősek és tudják, kinek mennyi készlete van. A három gazda közül egy a képviselőtestület tagja, egy pedig az ellátatlan lakosság érdekeit képviseli.

A bizottság működése nem az erőszakos igénybevétel és a feljelentéseken, hanem a helyi és mezőgazdasági ismereteken alapul. A büntetlenség bizottságai, a helyi viszonyokkal és adottságokkal számoló bizottságok működése, végül az országos ellenőrzés bizonyára olyan eredményeket hoznak, amelyek lehetővé teszik a fennálló nehézségek eltüntetését.

Súlyosan büntetik a baromfi-rendelet megszegőit és kijátszóit

Széles körökben keltett érdeklődést a közellátásiügyi miniszternek a napokban megjelent és lapunkban már ismertett rendelet a baromfi-forgalmának és felhasználásának szabályozásáról.

A rendelet lehetővé teszi, hogy a legális kereskedelem hivatását betölthesse. 1943 február 1-től kezdve ugyanis csak kijelölt kereskedő foglalkozhat baromfi-kereskedelemmel és csak sorszámozott, arcképes igazolvánnyal rendelkező kereskedő és vásárló (gyűjtő, szedő) vásárolhat baromfit a termelőtől.

Az a rendelkezés, amely szerint Budapest és környéke területére baromfit szállítani csak a székesfővárosi nagyvásártelepre, az ott árusításra jogosult kereskedők címére szabad, kacsát, libát pedig ugyanezeneken a telepeken fogyasztó részére egészben forgalomba hozni tilos, a zúgkereskedelem és a fekete piac fe-

RECEZEN 3. OLDAL

lett húzza meg a lélekharangot. A rendelet megszegőit és kijátszóit, amennyiben eselekményük súlyosabb büntetés rendelkezés alá nem esik, a baromfi-elkobzásán kívül hat hónapig terjedhető elzárás-al büntetik. A pénzbüntetés elérheti a 16 000 pengőt.

Az egyik paragrafus kimondja, hogy az, aki a rendelet megszegőit, vagy kijátszóit felderíti, az elkobzott baromfi értékének egy-ötöd részéig terjedhető jutalomba részesíthető.

Most még csak az volna kívánatos és sürgősen megvalósítandó, hogy kellő mennyiségű takarmány biztosításával módott adjanak a termelőnek arra, hogy minél több baromfit és tojást termelhesen.

A Kereskedelmi Kamara a húsforgalmi adószámitás ügyében a pénzügyminiszterhez fordult

Az Ipartestület hentes és mászáros szakosztálya a hús-forgalmi adó alapjának meghatározása ügyében a Kereskedelmi és Iparkamarához fordult. A helyzet ugyanis az, hogy az adóalap megállapítását tekintve a vágásra kerülő állatok súlyára és minőségére viszonyítva a közellátásiügyi miniszternek az ármegállapító rendelet elősúly kilogrammonként, súly és minőség szerinti különböző vételárat állapított meg.

Az új rendszer szerint növekedne a forgalmi adó alap a sertésnél, marhánál, borjúnál általában tehát az élőállatoknál.

A Kereskedelmi és Iparkamara a pénzügyminiszterhez fordult és kéri, vegye figyelembe a közellátásiügyi miniszter által megállapított vételárakat az adóalapnál és ennek megfelelően számítsák a húsforgalmi adót. A Kamara hivatkozik arra, hogy az 500/1942. P. M. számú rendelet 23. paragrafusa világosan kimondja, hogy a közönséges forgalmi érték lehet a húsforgalmi adó alapja. A Kamara a két miniszter álláspontja közti különbséget kívánja kiegyenlíteni feltérjesztésével.

Kormányzói rendelkezés

A Kormányzó Ur a miniszterelnöknek a honvédelmi miniszterrel egyetértésben tett előterjesztésre elrendelte, hogy a magyar érdemrend stb. alapszabályai a következők feltételekkel egészítsenek ki:

A magyar koronás ezüst és bronzérem, a hátorsági érem a magyar érdemkereszt és a magyar érdemérem a tulajdonos elhatalozása esetén a kabineirodához visszajuttatandó és alként változik meg, hogy a magyar érdemrend jelvényei a Kormányzótól "különös díszelő elismerés" látható jelét képező magyar koronás ezüst és a magyar koronás bronzérem, továbbá a magyar érdemrend és a magyar érdemérem jelvényei amennyiben hadiszolgálaton hadiszolgálati jelvényekkel, illetőleg a kardokkal hadiköltözetben adományozták, végül a hátorsági érem jelvénye a tulajdonos elhatalozása esetén emlékül az örökös tulajdonába menjenek át és azok birtokában maradjanak.

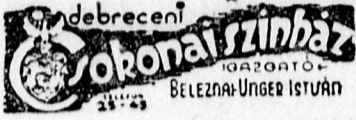
Búvárha ó háború

A német véderő főparancsnok-sága közli: A német tengeralattjárók a Jegestengertől az Indiai óceán bejáratáig terjedő hadművelési területen hajókaravánok ellen folytatott málacs harcokban és egyes vállalkozások során 19 hajót elsüllyesztettek, 123 ezernyi tonna tartalommal. Ezek a sikerek különösen az északi szovjet kikötőkbe és Közép-Keletre irányuló ellenséges utánpótló-hajóforgalmat érte érzékeny veszteség. (MTI)

Ne fázzon! VEGYEN MELEG BUNDÁT BEKECSET ÖLTÖNYT NADRÁGOT jó minőségben Olcsó szabott áron Grünfe úriszabóságából. Kistemplom mellett

Társadalmi naptár

November 28-án délután 5 órakor Kálvin-ter, Kálvin-ter 5. szám alatt.
 November 28-án, délután hat órakor Bosnyák Zoltán előadása a Ker. Nemzeti Ligában (József kir. herceg u. 16.)
 December 2-án, délután 4 órakor a Jótékony Nőegylet Némezbálja, a városháza közgyűlési termében.
 December 3-án, délután 5 órakor Siro Plovesan szonáta-estje a Déri-múzeumban.
 December 6: délután 6 órakor Vitézi díszelőadás az Arany Bika dísztermében.

Szombaton délután: Párisi express
 Szombaton este: Simonyi óbester (Bérlétszűnet)
 Vasárnap délután: Simonyi óbester.
 Vasárnap este: Simonyi óbester.
 Hétfő este: Párisi express.
 Kedd este: Gazdátlan asszony.
 Szerdénként: bérlétszűnet.

SZÍNHÁZI KISTUKÓR

RUBÁNYI VILMOS, az Operaház karnagyja vezényel a „Cigánybáró” december hatodikai ünnepi díszelőadásán, amelyre Beleznai Unger István, a Csokonai Színház igazgatója, a városháza közgyűlési termében.
 December 7-én délután 2 órakor a Csokonai Színház előadja a „Nemes róza” c. zenés vígjátékát, amely a budapesti Vidám Színházban közel kétszáz előadásban ment.

KOLLÁR LIVIA olaszországi útja után első nagy szerepét játssza a „Nemes róza” c. zenés vígjátékban, amely a budapesti Vidám Színházban közel kétszáz előadásban ment.

ORSZÁGOS VISSZHANGOT váltott ki a „Simonyi óbester” rádióközvetítése. Unger, a Csokonai Színház igazgatója, a városháza közgyűlési termében.
 December 7-én délután 2 órakor a Csokonai Színház előadja a „Nemes róza” c. zenés vígjátékát, amely a budapesti Vidám Színházban közel kétszáz előadásban ment.

FILM

VIGSZÍNHÁZ „Babylon”. A Vigaszínház új filmje a fejlődő szedőfilmgyártás érdekes, bár néhol bonyolult darabja. Sikere volt, bár néhol az izlésbeli különbség feltűnik a magyar nézőnek. A film néhány kockája francia filmekre emlékeztetően szép és művészi. Érdemes megnézni.

Csokonai Színház

Szombaton, vasárnap délután és este bérlétszűnetben

Simonyi óbester

folytatja diadalmas sikersorozatát. Káprázatos kiállítás, romantikus történet, remek muzsika.

A címszerepben B. Unger.

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában, a Koronában december 7-én új tanfolyam kezdődik. Ma este össztánc.

* Új táncfolyam december elsején (volt Bartalis tánciskolában). Beiratkozás össztáncokon, csütörtök, szombat, vasárnap.

* Havanesáknál össztánc szerdán, szombaton, vasárnap. Új táncfolyam december másodikán (volt Garai).

* Valtay Margit tánc- és mozgásművészeti iskolájában szakszerű mozgásterapiás, táncakrobatika, stepp, 3 éves kortól halláskezelés. Kossuth 11.

Dr Barla Szabó József az OTI országos főorvosa szemlét tartott Debrecenben

Előkelő és nagyon kedves vendége volt tegnap a debreceni OTI-nak. Dr Barla Szabó József egészségügyi főtanácsos, egyetemi magántanár, az OTI országos főorvosa tartott szemlét az OTI debreceni szükség elhelyezése felett.

Dr Barla Szabó József országos főorvost dr. Bognár Béla ügyvezető igazgató és dr. Pauchly Géza igazgató főorvos meleg szeretettel fogadták és végig kalauzolták az összes helyiségeken. Barla Szabó József két dologról nagyon nevezetes. Az egyik az országosan ismert egyszerű memóriája, mely egyenesen bámulatra méltó. Minden alárendeltjét nemcsak névszerint ismeri az egész országban, hanem azoknak személyi viszonyait, munkásságukat, értéküket is tökéletesen tisztán látja. A másik nevezetes tulajdonsága az országos főorvosnak nagy-nagy szeretete, mellyel mindenkinek a legkisebb baja iránt is megértéssel viseltetik. Barla Szabó József szívvel, lélekkel segít és minden orvos kartársának is a legnagyobb szeretettel áll rendelkezésére.

Ezek a jellemvonásai tükröztek vissza debreceni szemlén is. Minden rendelt alaposan megtekintett, érdeklődött a be-

teg létszám felől és megígérte, gondoskodik arról, hogy megszűnjenek a rendelők órákon tapasztalható túlszűfoltások. Nagy esmeréssel adózott a sebészeti és szemészeti, de a röntgen és belgyógyászati rendeléseket végző főorvosok munkája iránt, akik a rendelkezésükre álló idő helyett önzetlenül túlléptek, hogy rengeteg betegüket becsülettel ellássák. Kijelentette az országos főorvos, hogy országos jó híre van a debreceni OTI orvosok lelkiismeretes munkájának. Kijelentette, hogy a rendelőkintézetekbe irnokok felvételét és az orvosai munka könnyítésére segédorvosok felvételét fogja a központban engedélyeztetni.

Elismeréssel szólt Barla Szabó József országos főorvos arról a körültekintő és igazán szerénységet mutató elhelyezésről, mellyel a volt Angol Királynő szálló helyiségeiben üg. húzódtak össze a hivatalok, hogy minden tekintetben csak a tárgyak és nem a tisztviselők kényelmét nézték. A szükséghez képest a legjobb megoldást látta, nem veszítve szemelő, hogy ez tényleg csak átmeneti és szükségmegoldás lehet. Természetesen amint a körülmények engedik, a debreceni OTI ismét megfelelő elhelyezést kap.

Dr Hankiss János előadása a Német Tudományos Intézetben

Nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében tartotta tegnap előadását dr. Hankiss János professzor, a Német Tudományos Intézet „Új Európa” című előadásorozatában. Az előadás előtt dr. Heybey Wolfgang köszöntötte dr. Hankiss Jánost s bejelentette, hogy a legközelebbi előadásokat dr. Pukánszky Béla egyetemi tanár fogja tartani, december hónap folyamán.

Hankiss János előadásában rámutatott a német-magyar kulturális kapcsolatok állandóságára s abból az állandó folyamattól kiemelte Schiller és Goethe jelentőségét. Az előadó végül a szentimentalizmus, a nemzeti irányú Shakespeare-kultusz, a balladaköltészet s más jelenségek összehasonlítása után arra a következtetésre jutott, hogy az olyan erős nemzetgyéniség mint a magyar, azt keresi a külföld fróiban is, aminek csirája már megvan benne, amire vágyik. Az érdekes előadásért dr. Heybey Wolfgang mondott köszönetet az előadónak.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Kocsis István népezenész Zrínyi u. 17. Ibolya. Veres Sándor kisbérli Bánk 52. fiú Sándor. Lada Mihály nps. Belle-gelő 47. leány Ilona. Varga József szobafestő s. M.-pécsi út 7. fiú László. Dobi Bálint kisbérli Kádár d. 42. leány Margit. Halász Károly máv. asztalos Timár u. 34. leány Erzsébet. Klein Vilmos raktári m. Malvin u. 22. sz. fiú Csaba. Nagy Lajos tanító H. szoboszló, fiú Sándor. Papp József nps. Belle-gelő 282. fiú László. Grósz László pék s. Mezőtúr fiú András. Hajtájer József nyomdatulajd. Nagyvárad, leány Katalin. Szóke Lajos gazd. cseléd Sárrétudvari, leány Erzsébet. Hatvani János börgyári munkás Budai Ézsaiás u. 27. leány Erzsébet. Ókrös István fémcsiszoló Erdély u. 12. fiú Ferenc Nagyikái László máv. Kovács Pétergyúzi T. u. 24. leány Zsuzsanna. Zsiros Zsigmond máv. fűtő Balaton utca 50. leány Livia. Jakab Árpád bádogos s. Miklós u. 22. leány Emma. Molnár Pál tiszthelyettes Szentgyörgy u. 8. leány Mária.

Eljegyzések: Ó. Nagy Gábor raktári m. Barcaság u. 46.—Sipos Etel Kálmán u. 25. Kozma Gábor gazdálkodó Ujléta—Kovács Róza Haláp 184. sz. Kiss József nps. Belle-gelő 391.—Szilágyi Juliánna Belle-gelő 280. Kocsis Sándor gazdálkodó Eötvös u. 83.—

Kiss Katalin Busi u. 14. Kenéz Zoltán s. Isptály u. 7.—Szöllös Ilona Nagyszalma u. 12. Baranyi Kálmán gépész Topolya—Simon Erzsébet Varga u. 4. sz. Radó Imre városi hordár Csap u. 15.—Kiss Mária u. o.

Házasságok: Német Gábor kisbérli Macs 11.—Nagy Eszter Macs 33 Király László főhadnagy Halasi u. 61.—Vass Éva Simonffy u. 2. Zoinai Imre színpadmester Székelyhadostály u. 18-b.—Dobi Eszter Eötvös u. 31. Hannel István színész Ferenc József u. 72.—K. Nagy Csilla Pálma színésznő Simonyi út 15. Debreceni János mérnök textiliparos Kálvin tér 6.—Fischer Judit Nagyvárad. Dóka Lajos gazd. cseléd Macs 71.—Bardi Róza Kisszentgyörgy. Simon János postaltiszt. Vezér u. 3.—Balogh Irén Szappanos u. 15.

Halottak: özv. Győri Józsefnek rk. 74 éves K. Tóth u. 3. Fejér Antal gk. 1 hónapos Pesti u. 4. Ács János gk. 2 hónapos Pesti u. 4. Kocsis Józsefnek ref. 40. éves, Tiszacsépe. Kerezi János gk. 53 éves, Nyírnyáryi Özv. Kovács Ferencnek ref. 41 éves, Döge. Huszár Miklós ág. h. ev. 88 éves, Böszörményi út 62. Özv. Balogh Istvánné rk. 74 éves, Eötvös u. 88. Ókrös Ferenc rk. 5 napos, Erdély u. 12. Ujvárosi Mihály ref. 79 éves, Kishegyesi út 40. Kovács Ferenc rk. 19 éves, Kispest. Vértés Gabriella rk. 21 éves Budai út u. 34. Lajter Imre ref. 7 éves, Karcag. Szabó Lajos ref. 72 éves, Homok u. 114 Zelenák Sándor ref. 17 éves, Nagycsere 118. Jakab Róza ref. 22 hónapos, Kishegyesi úti szűks. lak. Varga József ref. 72 éves, Csapó u. 59. Kecskeméti György ref. 68 éves, Kishegyesi út 68. Bartha Antal ref. 54 éves, Tóth Á. u. 1.

KÖNYV

CS. SZABÓ LÁSZLÓ: „Haza és nagyvilág”. Cs. Szabó László gyűjtötte össze ebben a könyvben kisebb-nagyobb tanulmányait. Kivételes műveltsége s tájékozottsága mindenféle téren egyenesen bámulatos. Tanulmányai nagyon széles körben mozognak. Emlékezete híven megőrizte az utazások s olvasmányok emlékeit. A könyvben összegyűjtött tanulmányok között vannak külföldi tárgyak is, de ezeknek megbeszélésében is folyton érezni kell a magyar embert. Mindent, még a látszólag legtávolabbi eső dolgokat is a magyar ember szemével s a magyar ember távlatából nézi. Cs. Szabó Lászlónak ez a könyve a Franklinterület kiadásában jelent meg.

A munkaiskola gondolatát a világon legelőször debreceni kollégiumi tanár vetette fel

A munkaiskoláról, honvédelmi ismeretekről és a leventeügyről Kiss József főigazgató, Kun Sándor és Bátor József igazgatók előadása — Nehéz időkben is korszerű újítások, oktatási rendelkezések és tanítás folyik a magyar iskolákban

A három napos igazgatói tanfolyam állandó érdeklődés mellett folyik. Kora reggeltől késő estig tartanak ezek az előadások, bemutatják a tanítások és a Tiszántúl közép, középfokú és szakiskoláinak igazgatói, szakfelügyelői olyan kérdésekre kapnak feleletet, mely kérdések az egyetemes magyarság életbevágó kérdései. Tegnap három kiváló előadója volt a tanfolyamnak.

Kiss József tank. kir. főigazgató »A munkaiskola« című értekezését mutatta be. A szakember elmélyült tudásával és meglátásával, a felkészült pedagógus történeti szemléletével vonultatta el hallgatói előtti a különböző iskola típusokat, melyek az idők folyamán ugyanazt a célt szolgálták, melyet a mai iskola: *tudást adni*. Még a tizenharmadik század közepén is az volt a cél, hogy a kultúra adja át a tanítást, ez volt a *tanuló iskola*, az emlékezet csiszolására épült, az elsajátítás lehetőségét kutatta, míg a felvilágosultság már a nevelés mindenbátóságát hirdelte. Keresetek, kutatások a különböző módszereken keresztül az üdvözítő, legfőbb módszert, de nem találták. Anyanyelvi azonban mi magyarok elértünk, hogy bevezették az anyanyelvet és lényegesen megnőtt az iskolák száma. Herbert már új módszert hozott, a nevelő iskola módszerét.

A jó nevelés a tanár egyéniségével áll, vagy bukik, le kell vonni alkalmasságát minden esetben a tanulságot, a nevelői vonatkozásokat emeljük ki, így a nevelő iskola ma is áll, önálló munkára szoktatja a tanulókat és a tanulás egyéni munkáján épül fel a módszer.

A munkaiskola gondolatát először 1820-ban a debreceni Kollégium tanára vetette fel és alapította meg, bizonyos Kerekes Ferenc, aki tanítványait műhelymunkára is kötelezte, papír, fa-megmunkálás agyagmunka s mivel erre az iskolában tere nem volt, lakásán végeztette ezt a munkát a tanulókkal.

1863-ban a párisi világgkiállításra a németek látták a francia ipar izléses, kitűnő, kézimunkára való képességét és akkor született meg *Götzeben azt a gondolat hogy műhelyiskolákat terem*. Kerschensztein tovább vitte ezt a gondolatot, mert a tömeg munka, állampolgári iskola néven adott újabb lökést a munkaiskola kifejlődésének. Az élet alapja a munka, tehát meg kell szeretetni a munkát az emberekkel.

Ezen a téren is egy magyar ember, Láng Mihály tanár volt az első.

Körülbelül harmincöt évvel ezelőtt a *munkaiskola* úgy valósult meg, hogy meg kell teremteni a kapcsolatot a szellemi és a testi munka között. Olyan nagy irodalma, vitája volt Németországban ennek a gondolatnak, hogy még a városok is pártra szakadtak, melyik üdvösebb, melyik jobb a megoldások között. Elv az, hogy nincs jellemképzés cselekvésre való alkalom nélkül és ezért a munkaiskolához hozzá kell venni a tanulókat. 1925-ben végképpen megalakult a munkaiskola, ma nálunk is több helyen nagyon szép eredménnyel működik, de úgy kellene, hogy minden téren egyre erősebb kivirágzása lenne ennek a korszerű elgondolásnak. *Csaknem minden tárgy tanításánál meg lehet valósítani a munkaiskola elvét már azért is, mert a mi népünk ügyes, okos, rászorult arra, hogy erre az ügyességre ráneveljék, megtanítsák, ezért kell a munkaiskola gondol-*

latát megvalósítani még fáradságra is a magyar szebb jövőért

Kiss József főigazgatót melegen ünnepelték a jelenlévők értékes, szép előadása után.
 Kun Sándor dr. főigazgató igazgató honvédelmi ismeretek mint új tantárgy címen tartotta meg nagy érdeklődésre számot tartó előadását. Mint ismeretes ebben a tanévben, szeptemberben vezették be minden közép, középfokú, sőt szakirányú és népközléskönyv is a honvédelmi ismeretek című órákat, melyeknek értékes célja az, hogy öntudatosabb magyart és lelkesebb honpolgárt állítson az iskola már a gyermekből is a jövő magyar életébe. Ismertette a törvényt és a rendeltetést, melyek helyet szorítottak ennek az új tantárgynak a többi tárgyak között. Feleletet adott a kételyekre, kik tanították, milyen szakos tanárokat melyik évfolyamban tudják még szakosítottan ellátni a tanítást, mert a földrajz, történelem tanárokon kívül a magyar tanár, fizika, vegytan tanár is kell, hogy éreztessék magukat ezekben a tárgyakban tanításánál.

Bátor József dr. igazgató a »Leventeügy mai helyzete« címen tartott előadást. Mindenek előtt ismertette a középiskolák jelenlegi helyzetét, az iskola parancsnok vezető-főoktatók kötelezettségét, adminisztrációját és kiképzését, nevelést és oktatást, kiképzést és mozgalmi ügyét a levente életnek. Minden kérdésről, minden tételre kitért s nem hagyta ki, mint jó cserkész azt a módot és lehetőséget sem, melyet a cserkészlet ad éppen a levente-szolgálat terén. Szólt az ifjúvezetői kiképzéséről is.

A szép előadások után élénk és magas színvonalú vita indult. Igen sokan szólottak hozzá a kérdésekhez, a felvetett gondolatokhoz. A megbeszélést Kiss József tankerületi főigazgató zárta be. Megköszönvén az előadókknak és hozzájárulóknak lelkes munkáját. Délután a református gimnáziumban volt bemutatás tanítás a honvédelmi ismeretekből, míg Zilahy Zoltán igazgató a református polgári iskolában tartott igen sikeres bemutatás tanítást a munkaiskola című előadáshoz igazodva, mintegy válaszul adott, hogy folyik a munkaiskola egy-egy órája.

A tanfolyam mai munkarendje

Ma reggel fél 8 órakor a Farsulat dísztermében Csapó István tanügyi titkár. Az évkönyvek szerkesztése és a felülvizsgálat tanulsági címen tart előadást és ügyviteli utasításokat ad.

Dr. Sőregi János, a Déri Múzeum igazgatójának előadása következik ezután, melynek címe: Debrecen a magyar művelődésben.

Dr. Szondy György tanügyi főtanácsos, középiskolai szakelőadó tartja meg a befejező előadást: A mai idők tanára és igazgatója címen.

— Minden magyar embernek minden időkre — a magunk és utódaink számára — meg kell őriznie a Kormányzó Úr Öfömlétségű legfelsőbb kéziratában foglalt útmutatásokat. Teljes szöveggel közli a „Magyar Katonajátszó” legújabb száma. Ugyanakkor a lap első oldalán szerepel a Kormányzó Úr Öfömlétségű mellésobrányok, néhai vitéz Székely Károly szobrászművész. Zrínyi munkatárs alkották a fényképe, gazdag szöveg- és leírás, valamint időszerű hírvagy egészíti ki a legújabb számot.

HIREK

DOLGOZTASS, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszerárak éjjeli szolgálata november 28-án reggel 8 órától, december 5-én reggel 8 óráig: „Nap” Piac u. 1. telefon: 27-73. „Aranygyászaru” Kossuth u. 8. telefon: 24-96. — „II. Rákóczi” Miklós u. 55., telefon: 23-43. „Sztankay” Szent Anna u. 64. sz. telefon: 25-58. szám.

Újabb nászadományok a rokkant honvédeknek

Tóth György rokkantná vált hős honvéd esete nagy körben megmozgatta a debreceni társadalom széles rétegeit is. „Szemed helyett szemedüléged, karod helyett karod leszed”, mondotta a szemet és karját veszített hős honvédek menyasszonya, ki hűségesen kitartott mellette és azóta meg is volt az esküvő.

A debrecenieket különösképpen megragadta az eset. Oláh Sándor munkásköltő verset írt az új párhoz és felvetette a gondolatot lapunk hasábjain, hogy küldjünk nászajándékot Tóth György rokkant honvédeknek és nejeiknek. Azóta mindennap érkeznek az adományok az első öt nap gyűjtését már postára adtuk számukra.

Tegnap megint újabb adományok érkeztek. Tegnap elsőnek érkezett egy nemes szívű és jótékonyágáról ismert úrnő. *Troján Ferenc* 20 pengős adománya a következő sorok kíséretében.

Mélyn Tiszti Főszervező Úr! Mellékeltén küldök 20 pengőt a rokkant Tóth György honvéd háaspár nászajándékához, kérve a jószágos Istent, hogy adjon mindkettőjüknek erőt, vigasztalást a nagy megpróbáltatás elviseléséhez. Pótolja ki Nekem a nagy áldozatot, amit a Hazaért hozott. Hitvesére pedig, aki olyan önfeláldozó szép, nemes tetteit vitt véghez, a mindenható Isten gondviselését, áldását kérjük. Tegye boldoggá az a tudat, hogy amit tett azt helyesen eszelelte. Emsmeren és szeretettel gondolkunk rájuk. Legyenek boldogok!

Troján Ferenc

Tegnap még a következő nemes szívű adakozások történtek Tóth György és neje nászajándékára. *Kiss Antalné* MAV Kolónia 3 P. *Fábián* női divatszalon szelvénye 11 P. *Ponik Gyuláné* Csapó u. 93. 5 P. *Fábián Károly* Malom u. 12. 10 P. N. N. 5 P. *Dr. Kéry Sándor* Horthy kórház 10 P.

Vasárnap istentiszteletek a református templomokban. Advent I. vasárnap, úrvacsora oszt. Nagytemplomban délelőtt 10 pr. dr. Farkas Pál, ág. Kecskés József, délután 5 Tariska Zoltán. — Kálvária templomban délelőtt 9 ág. dr. Ferenczi Károly, pr. Csutoros S. 11 pr. Uray Sándor, ág. Tariska Zoltán, délután 5 Kecskés József. Kossuth utcai templomban délelőtt 10 pr. Baja Mihály, ág. Acs Mihály, délután 5 vallásos ünnepély; dr. Hegyaljai Kiss Géza, Károlyi Gáspár-terti templomban délelőtt 9 pr. Kolozsvári Kiss L., ág. Sulyok Kálmán, délután 4 ó. Varga Balázs. — Ispolyi templomban délelőtt 10 pr. Molnár F., ág. Birinyi János, délután 5 Birinyi János. — Árpád-terti templomban délelőtt 10 pr. dr. Hegyaljai Kiss Géza, ág. Erdői Mihály, délután 3 dr. Erdői Mihály. — Honfoglalás templomban délelőtt 10 pr. Kovács József, ág. Duscicza Ferenc, délután 5 Duscicza Ferenc. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 pr. és ág. Orosz János, délután 5 ó. vallásos ünnepély. — Csapókerti templomban délelőtt pr. Szabó Gyula, ág. Balogh József, délután 5 Acs M. Kerektelepi templomban délelőtt 10 pr. és ág. Szilágyi László, délután 3. — Szent István templomban délelőtt 11 pr. Szenes László, ág. dr. Erdős Károly, délután 5 Konecz Zoltán. — Augustia szanatóriumban délelőtt negyed 10. Tóthpál Már-

ton. — Egyetemi klinikákon délelőtt Szenes L. és Konecz Z. — Téglyáskerti állami iskolában délelőtt pr. és ág. Sárközy Lajos. — Téglyavetői gyülekezeti házban délután 3 Erdői Károly. — Wollafkatelepi olvasókörben délután 3 Duscicza Ferenc. — Tanyai Istentiszteletek: Kőszeg délelőtt 10 vitéz Szabó Endre. Hosszszűpályi út délelőtt 10. Létai út délután 3 Molnár Gyula II. Palag délelőtt 9 Gaál Antal. Egyek délelőtt 11 és Telekháza délelőtt 9 dr. Papp Géza. — Ebes délelőtt 10 Molnár Gyula I. Szepes délelőtt 10 Pál Antal. — Gyermek-istentisztelet: Egyetemi templomban félkilenc Konecz Zoltán. — Árpád-terti délelőtt 9 dr. Erdői Mihály. — Nyilastelepi délelőtt fél 9 Orosz János. — Levente istentisztelet: Kossuth u. templomban délelőtt félkilenc órákor. Mezey Béla.

A római katolikus templomban és kápolnáknál rendes vasárnap szentmisérend. A lelkész beosztást ma eszközlik.

A görög katolikus templomban. Délelőtt negyed 8 órákor reggeli istentisztelet. — 8 órákor diákmissze. — 9 órákor katonai missze. — 10 órákor nagy szentmise, a szentbeszédet dr. Hudáky Aladár mondja. — Háromnegyed 12 órákor csendes szentmise. — Délután félnegy órákor rózsafüzér ájtatosság. — 4 órákor vespernye és szentségimádás. — 5 órákor kultúrdelelő az iskola emeleti nagyszobában.

Az evangélikus templomban vasárnap, délelőtt 9-ór diákok egyházi énekora. Utána exhortációt tart Dönsz Tivadar vallás- tanító lelkész. — Délelőtt 10 órákor istentisztelet úrvacsoraosztással, este 5 órákor istentisztelet. Prédikál dr. Pass László tb. esperes-lelkész. Délután 4 órákor evangélikus szórványistentisztelet, prédikál dr. Pass László tb. esperes-lelkész. Délután 4 órákor evangélikus szórványistentisztelet, prédikál dr. Pass László tb. esperes-lelkész. Délután 4 órákor evangélikus szórványistentisztelet, prédikál dr. Pass László tb. esperes-lelkész. Délután 4 órákor evangélikus szórványistentisztelet, prédikál dr. Pass László tb. esperes-lelkész.

Istentiszteletek a baptista imaházban. A szappanosutcai imaházban vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig imaóra. — Fél 10—fél 11 óráig prédikáció. — 11—12 óráig vasárnapi iskola. Délután 6—8 óráig vallásos ünnepélyes és zeneesemények. — Szerdán este 7—8 óráig imaóra. — Pénteken este 7—8 óráig imaóra.

73 éves korában hosszú özvegyessége megúvva, megőszült egy becsületes gazdálkodó élettől női vett feleségül. A házassághól most fiúgyermek született. A boldog apa első házasságából származott egyik lánya már nagyanyja és két unokája is van. Az a különös helyzet áll elő tehát, hogy az újszülött ded nagybátyja a két unokának akik több évvel idősebbek nála.

A belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben a kiegészítő munkacsoportok minőségben ellátott szolgálat beszámolójáról intézkedik. A rendelet hivatkozik arra, hogy közzé kell adni a díjnoki illetménynek megállapításánál a megelőzően kiegészítő minőségben ellátott szolgálatból hat évet figyelembe lehet venni. Ezzel kapcsolatban felmerült a kérdés, hogy az így járó magasabb illetményt mikor kell folyósítani. A pénzügyminiszter az állami alkalmazottakkal kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a díjnoki szolgálatot közvetlenül megelőzően kiegészítő munka minőségben ellátott szolgálati időből legfeljebb hat év, a díjnoki havidíj megállapítása szempontjából ugyancsak figyelembe vehető. Eszerint az álláspont szerint az így megállapított magasabb illetmények abban az esetben, ha az érdekelteket a díjnoki alkalmazását követő 30 napon belül kérte az előzőleg ellátott szolgálati időnek az illetmények szempontjából való beszámolását, úgy rögtön a díjnoki alkalmazatás napjától, ellenkező esetben a kérelem beadását követő hónap első napjától esedékes. A belügyminiszter most ezt az elvet alkalmazza a vármegyei és községi alkalmazottakra is.

A fonóban szól a nóta

Kedves és hangulatos kép fogadja azokat akik a késő délutáni órákban betévednek a va-

gongyári állami iskola termeibe. Mosolygós arcú asszonyok, kipirult arcú leányok ülnek a kopott padok között, ajkukról vidáman zeng a nóta, a tréfa, a kacagás s kezük közben serényen sodorja, fonja használható tárggyakká a tengericsuhát. A csuhát eddig alig használták valamine. A tengeri letörése után rendszerint maradt a kórón a földelken, tépte, cibálta a pusztai széi, belepte a hó, tönkretette a sár. A legjobb esetben megették a jószággal. A mai nagy időkben amikor a nemzet léte csaknem teljesen az okos gazdaságosságon nyugszik, állami kezdeményezésre a csuha is nagyobb jelentőségre a csuha is nagyobb jelentőségre rendezett tanfolyamok megtanítják az embereket, hogyan lehet az eddig értéktelenné hitt anyagokból, mint pl. a tengeri csuhából is hasznos tárgyakat készíteni. Így létesült egy tanfolyam Debrecenben is. Ki hitte volna, hogy ebbe a nagy alföldi városba egyszer majd belopja magát egy kicsit a falu is, s a hosszú unalmas téli esteiken itt is lesz fonó és itt is zengjen a nóta, a dal. Egy sokszoknyás, kedves Eger-melléki leányka sűrű-fog, magyaráz a fonók között, ő a tanfolyam vezetője s a résztvevők megértéssel fogadják s nagy igyekezettel sodorják szállá a felhasználott nedves csuhát, hogy belőle erős lábtörőket, tartós papucsokat, kosarakat, szatyrokat, kefe és törülközőtartókat s sok-sok más hasznos tárgyat fonjanak. Az első papucskot harctéren küzdő katonáink számára készülnek.

Csak az a szomorú, hogy olyan kevés résztvevője van a tanfolyamnak. Reméljük azonban, hogy a jövőben már sok-sok résztvevő lesz ezeken az egyéni és nemzetgazdasági szempontból igen hasznos tanfolyamokon és a város sok más helyén is vidáman esendül majd fel asszonyaink és leányaink ajkán a fonókban az ősi magyar dallam.

Aldás kísérvé hasznos munkájukat.

Boros István.

* Krayer festékgyár fióküzletének közleményei: Kályhacsalák, hőálló lunk ura, vízűveg, tökéletes enyvpótló, kenőszappan és pipereszappanpótlók nagy választékban. Ártalatosnak is megfelelő grundoló és tedő olajfestékek minden színben.

Két olasz repülőtest halálos balesetet szenvedett kísérleti repülés közben. Mindketten már a spanyol polgárháborúban is résztvettek és a kitüntetések egész sorában részesültek.

A gyenge esírke közszükségleti cikk és nem ingyenc falat — állapította meg a bíróság egyik ítéletében. Budapestén történt, hogy özvegy Feischer Sándorné 80 pár gyenge esírket adott el magasabb áron. A törvényes árértékítésért 8 hónapi börtönrre ítélte. A védelem nem nyugodott meg az ítéletben, arra hivatkozott, hogy a gyenge esírke nem tekinthető közszükségleti cikknek, hanem ingyenc falatnak. A tábla nem fogadta el az érvelést és a védőlt bűnösségét megállapította, büntetését azonban hat hónapi börtönrre mérsékelte.

Meglopja a gazdáját, Fesed Mihály elpi a gazdálkólót Bodnár Sándor eszléd és B. Nagy János nevű társával egy zsák búzát és nyolc zsák tencert loptott el. A debreceni törvényszék Bodnárt elítélte kéthónapi fozalásra, Társát még keresi a csendőrség. Az ítélet jogerős.

* Új tanfolyam kezdődik december 1-én a Sinaí gyorsíró-gépiró- és szepíriskolában Piac-utca 73. Flóköszö és á. am vizsgra. Vid. klieknek vasár. ked vezmény. Tel. fon 22 53. D bre cenit tanker. főig. eng. szám 1359/1941—42.

A HONsz felhívása a magyar társadalomhoz

A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvak Országos Nemzeti Szövetségének debreceni csoportja karácsony előtt felhívással fordul a magyar társadalom jószívű és áldozatkész tagjaihoz. Hangoztatja, hogy a magyar társadalomra vár az a szent kötelesség, hogy gondoskodjunk a hadirokkantokról, hadiözvegyekről és hadiárvakról. A szeretet ünnepe előtt ne felejkezzünk meg róluk, segítsen rajtuk erejéhez mérten mindenki.

A felhívás, amelyet vitéz Szentgyörgyi Lajos ny. áll. altábornagy, örökös elnök, Nyilas István ügyvezető igazgató és Szecsényi Sándor ügyvezető elnök írtak alá, a következő megkapó szavakkal fordul többek között Debrecen szívéhez:

Érezze át minden egyes magyar ember, hogy most minden egyes itthon levő embernek — fiatalnak és öregnek egyaránt — egyenesen magya becsületbeli kötelessége a részoruló, inességes sorban súlylőző hadigon dözöltek segélyezése.

Bármilyen adományt — készpénzt, avagy természetbenieket (telélmiszert, tüzelőt, avagy használt ruhameit, vagy lábbelit) — egyformán hálás köszönettel veszünk és a helyi nonprofitban nyilvánosan fogunk elismerni.

Érezze ma mindenki szerencsét, hogy itthon lehet és adjon örömmel, boldogan és büszkén. Szívéhez és tehetségéhez mérten, sőt azonfeül is két kézzel, mer legnemesebb célra ad.

Budapesten emberelés büntetésének kísérlete miatt letartóztatott Kós István 42 éves géplakatos, aki a vasúti átjáróról a sínekre akarta dobni 17 éves mostohalányát, mert nem akart engedelmkedni neki. A leányt előzőleg összeszúrta és csak a járókelők szabadították ki mostohaapja kezéből. Lakására menekült, ott felakasztotta magát. Idejében levágták és kórházba vitték, ahonnan most a rendőrségre vitték és őrizetbe vették.

Hirdetmény. A Keresztelési utca, illetőleg a Létai-úton fekvő ingatlan eladását tárgyzó jogügyletet a városháza hirdetőlábláján folyó évi november hó 27-től december 5-ig kifüggeszteltem. Azok, akik az 5300—1942. M. E. számú rendelet szerint az ingatlan megszerzésére jogosultak, ezidőben kérhetik az állami elővásárlási jognak javukra leendő gyakorlását. Polgármester.

Kéthónapi fogházra ítélték el, mert mulató cimborájáról még a nadrágot is lelopta, Szabó András újjvárosi napzámos, aki már többször volt elítélve, újca a bíróság elé került lopás miatt. A vád szerint Rochlitz István nevű társával mulatozolt az egyik kocsmában és mikor látta, hogy társa már teljesen részeg lett, lecsatolta annak karjáról az órá, lehúzta a nadrágját is és úgy hagyta magára az utcán a mulatozás után. Szabó Andrást kéthónapi fogházra ítélték a debreceni törvényszék. Az ítélet jogerős.

Egy vég vásznat loptott el özvegy Sinaí Lajosné hajdúhadnagy asszony Seres Danielnével együtt Steinberger Dezső kereskedőtől és meosztottak a zsákmányon. A két tolvaj asszony most került a törvényszék elé és elítélték őket 2—2 hónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

Játszadózás közben követ dobálták egymást a gyermekek Érmihályfalván és Salánki Tibor hat éves fiúnak egyik társa követet kiütötte a szemét. A súlyosan sérült gyermeket behozták a debreceni klinikára ápolásra.

Súlyos ítéletek légoltalmi kihágás miatt

A debreceni rendőrség, mint kihágási bíróság ismét öt légoltalmi kihágás ügyében hozott ítéletet.

Goldiener Jenő József kir. herceg-utca 54. szám alatti lakost, mert légoltalmi szolgálati helyén nem jelent meg, kétnapi elzárásra, Bányai Istvánné Kiss hegyesi-út 21. szám alatti lakost, mert az elöltöltést nem hajtotta megfelelően végre, egynapi elzárásra, Kiss Gergely György-utca 6. szám alatti lakost, mert légoltalmi megfigyelő helyén elhagyta, háromnapos elzárásra, Nagy László Busi-utca 8. szám alatti lakost, mert légoltalmi szolgálati helyén nem jelent meg, ötnapi elzárásra ítélte dr. Papp Mezőhérti rendőrtanácsos, kihágási bíró.

A cseh protektorátuson egy óriási 5000 éves csontváza bukkantak Minstersing község határában. Megállapították, hogy a csontváz 220 cm. magas.

Hat pengőért adott egy fél liter rumot Szöllösi János szoványi kocsmáros, akit Szőke Imréné feljelentett. A vizsgálat megindult az ügyben. A vendéglős tagadja, hogy árdrágást követelt volna el, az lehet, hogy eltévesztette a számolást.

55 mázsa libahaját és libahúst koboztak el Pestszentlőrincben, mert zulforgalomban a megengedettnél nagyobb áron akarták árusítani. A 55 mázsa libahaját és húst a pestszentlőrincbeni húsiparosok között osztották ki azzal az utasítással, hogy a hadbavonult húsiparosok feleségeit nagyobb mennyiséggel kell ellátni a szétosztandó áruból.

Olaszország háborús veszteség-listájában a hős halált halt tábort lelkészek száma 35, ezeknek fele szerzetes, fele része világi pap volt.

Udvarhely megyében a tél teljes erővel dühöng és 22 fokkal már a hideg. A nagy hideg Spanyolországban is megkezdődött és az egész országot dermesztő hideg hullám árasztotta el. Az Atlanti óceán felől heves hóviharakat jelentettek.

Törökországban földrengés volt és Iskiiri városában 150 ház romba dőlt. A földrengés a város környékén is nagy károkat okozott.

Indiában az elefántokat behívták s minden munkára betanított elefánt gazdája megkapta a felhívást, hogy elefántját katonai szolgálatra állítsa elő.

Kerékpártolvajok garázdálkodása Debrecenben. Az utóbbi időben ismét nagyon elszaporodtak a kerékpártolvások, annyira, hogy újszólván minden napra esik 3—4 panasz a kerékpártulajdonosok részéről, akiknek gépét a város valamelyik részén ismeretlen tettesek ellopják. Sok esetben vigyázatlanságot is elősegít ezeket: a lopásokat a gépeket könnyelműen otthagyják lezáratlanul egyes üzletek, vagy hivatali helyiségek előtt. A tegnapi napon Bökönyi István napzámos, Vendég-utca 26. szám alatti lakos tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki a József kir. herceg-utcán ellopta kerékpárját. Ugyancsak panaszt tett a rendőrségben Lada Eszter Úrréte-utca 32. szám alatti lakos, akinek Nimród gyárterményű női kerékpárját ismeretlen tettes az Arany János-utca 1. számú ház nyitott folyosójáról lopta el. Többben látták, amint egy hiányos öltözékű férfi a lezárt gépet a hátán vitte. A rendőrség erőlyes nyomozást folytat és nyomában van a debreceni kerékpártolvajbandának, akiknek őrizetbevétele már csak rövid idő kérdése.

Nevet a hold

Csendes a hold,
Szép az álom,
Két szemed vágyát
Kitalálom.
Ugy érzem mostan
Lobban a vér,
Csócs nélkül a hold
Vajjon mit ér?
A gyönyörű égbe
Messze nézek...
— A hold csókjal
Mily merészek —
S míg ledőlünk
Vágyunk öröködik,
A károsu Tisza
Ezüstruhába öltözik.
Aztán felhő jó,
Búvácskát játszik a hold
— De jól esett
Akkor a csók —
A kislelő eltiánt,
Jaj de kár,
A vágyam ég
Mint ezer
Szentjánoshogár.
Vékony Antal.

* **Esküvő.** Vigh Rózsika (Debrecen) és Csatáry Dezső (Tornaalja) ma délelőtt egy órákor tartják esküvőjüket a debreceni ref. Nagytemplomban.

* **A honvédek javára** a Csokonai-színházban december hatodikán tizenegyszer nagy zenekari matiné lesz a színház művészei és több zenekar közreműködésével. Jegyelővétel: zenekaroknál.

— **Vitéz Igmándi Hegyessy Géza, a Vitézi Szék tüzskapitánya** a hét elején ment Szegedre, hogy a szülő birtokok szétosztásával kapcsolatban birtokna helyezze a birtokot kapott ház vitézt. A szülő birtokok szétosztása teljes erővel folyik. Ez a 130.000 holdnyi terület igen hamar az új tulajdonosok, a kijelölt vitézek kezébe jut.

— **Báró Waldbolt Kelemen titkos tanácsos lett.** A Kormányzó Úr vitéz báró Waldbolt Kelemen császári és királyi kamarásnak, a felsőház tagjának a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **A világon 331.500.000 katolikus** él az egész földkerekség kétmilliárd és 23 millió emberéből a legújabb megállapítás szerint.

— **Váltuk meg a B. U. E. K.-ot** — javasolja Borbély-Maczkó főispán. Borsod vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlésén vitéz Borbély-Maczkó Emil főispán közölte, hogy a vármegye területén a gazdák beszovaltatási kötelezettségének mértékét leszállították, mert a gazdaközönség önként eleget tett beszovaltatási kötelezettségének. A főispán melegen megdicsérette hazafias magatartásáért a gazdaközönséget, majd indítványozta, hogy a karácsonyi és az újévi üdvözléseket váltuk meg és a pénzt fordítsuk a haretéren küzdő katonáink karácsonyi megajándékozására.

— **A Vöröskereszt Egylet** folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 9 órákor tartja a központi egyetemen X. házibetegápolási tanfolyamának záróvizsgáját. Vendégeket szívesen látnak.

— **Babonából ellopták a kéményseprő kotrókefét.** A rendőrség tegnap reggel feljelentést tett Bagi Sándor debreceni kéményseprőjéről ismeretlen tettes ellen, aki a Csapó-utca 59. számú háznál a házmesteri lakás előtt hagyott kotrókefét ellopta. Elmondta, hogy sok ember babonából el szokott lopni egy-egy sörteket a kotrókeféből, ezért az azonban valóságilag nagyon szerencsés akart lenni a babonás tolvaj, mert az egész keféket ellopja. A rendőrség megindította a nyomozást a babonás tettes kézrekerítésére.

— **Ma van a Coetus Theologorum felolvasó ülése.** A Coetus Theologorum — Református Theologusok Munkaközössége — a mai napon, szombaton délután négyórától kezdettel az egyház tanácsstermében felolvasó ülést tart. Előadó: Dávid Gyula székelyudvarhelyi lelképásztor, a Coetus működő tagja. Felolvasandó értekezése az egyház és állam viszonyának mai kérdéseivel foglalkozik. A felolvasási vita követi, amelyben a Coetus tagjai vehetnek részt. Érdeklődőket szívesen látnak. A felolvasó ülés után ugyanott a „Theologiai Szemle” című folyóirat szerkesztőbizottsága tart ülést.

— **Besurranó tolvaj ellopott** egy pokrócot Gönczy Gizella Magoss György-tér 26. szám alatti lakásából. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A gyermekbénulást a felnőttek terjesztik.** Orvosi és udományos körök idáig abban a feltevésben voltak, hogy a gyermekbénulás és bizonyos állati betegségek között összefüggés van és a betegség elsősorban a háziállatok terjesztik. Némel tudósok újabban megállapították, hogy a betegség kórokozói a felnőttek viszik át egyik gyermekről a másikra, ők maguk azonban nem betegszenek meg.

— **A budapesti csomagkézbesítés állandó túlterheltsége** miatt, illetve a nagyobb torlódás megelőzése végett a postahivatalok december hónap első napja után a további intézkedésig Budapestre szülő csomagot hetenként a csüörtök napon nem vesz fel. E rendelkezés alól kivételt képeznek a gyógyszerartalmú és hivatalos csomagok.

— **A Csapó-utcai egyházzsész vezetősége ezúton tudatja az egyházzsész tagjaival, hogy a mára tervezett szeretetvendégség v'ratlan akadály következtében elmarad.**

— **Tizenegy szerb kommunista halálra ítélték.** Belgrádban a szerb röglőbíró bíróság november 25-én a kommunizmus tevékeny támogatása és nagyszabású szabotázs-cselekmények előkészítése miatt 11 személyt halálra ítélt. Az ítéletet november 26-án végrehajtották. (MTL)

— **Öngyilkos ügyvéd.** Dr Papp Egon ötvenéves budapesti ügyvéd a Róza-utca 80. szám alatti lakásán világitógázzal követelt el öngyilkosságot. Hozzá tartozói reggel találták rá a konyhában, ahol egy karosszékben ült holtan a nyitott gáztűzhely előtt. Papp Egon búcsúlevelet hagyott hátra, amelyben betegségével indokolja meg tettét.

— **H. H. betűkkel** látják el a kolozsvári hadbavonultak hozzártatóit. A polgármester most felhívja az üzemetek és hivatalokat, hogy a legmesszebbmenő figyelemmel és előzékenységgel bánjanak a hadbavonultak itthonmaradottjaival.

— **Javult Rásó János ny. református egyházi gondnok állapota.** Hirt adunk Rásó János ny. egyházi gondnok sajnálatos hirtelen megbetegedéséről. Az Arany Bika kávéházban szokott baráti társaságában hirtelen rosszul lett, eszméletét veszítette, mint az orvosi vizsgálat megállapította: kétoldali szélhűdés érte. A belgyógyászati klinika külön-szobájában ápolják Rásó Jánost, itt látogatta meg Rásó István alispán, akikt még az éjszakai órákban értesítettek fivére megbetegedéséről. Pénteken — min örömmel értesülünk — Rásó János állapota lényegesen javult.

— **22 fokos hideg a Székelyföldön.** Székelyudvarhelyi jelentésben közli az MTL, hogy az elmúlt éjszaka Udvarhely megyében a hőmérséklet —15 és —22 fok volt.

— **Lovag nemés Fackh József** cs. és kir. 7. huszárezred tart. hadnagya, volt rt. igazgató e hó 26-án elhunyt.

— **Megkezdődött az esapókerti református egyházzsész konferenciája,** melyen az első nap Kovács József homokkerti lelképásztor tartott előadást, míg ma dr Karácsony Sándor egyetemi tanár tart előadást: „Miért tér meg nehezen a magyar férfi?” címen. A konferencia lefolyásáról vasárnapi számunkban közlünk összefoglaló beszámolót.

— **A Kossuth-utcai egyházzsész és tanítótétel** vasárnap, november hó 29-én délután 5 órai kezdettel a Kossuth-utcai templomban a szegény gyermekek felruházására templomi ünnepélyt rendez. Bibliát olvas és imádkozik Baja Mihály lelképásztor. Énekel a Kossuth-utcai körzet VII—VIII. o. fiú énekkara, vezényel Nyakas László. Egyházi beszédet tart dr Hegyaljai Kiss Géza lelképásztor. Saját orgonakísérettel énekel Nyakas László. Szaval Gere Erzsébet VII. o. tanuló. Énekel a Teleki-utcai iskolakörzet vegyeskara, vezényel Bálint Mihály. Szaval Szabó Ferenc VIII. oszt. tanuló és Lévai Katalin VIII. o. tanuló. Záró imádságot mond Tamás Ferenc missziós lelkész. Perselyezés a fenti célra lesz.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1942 XI. 28. GYÁSZROVAT

Kovács Rózsika 22 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órákor lesz a köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Gulyás-u. 10. Dankó temetkezés.

Ifj. Márton János cipészsegéd 34 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órákor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből ref. szertartással. Lakás: Sashalom-u. 8. Dankó temetkezés.

Özv. Kovács Ferencné Lukács Ilona 41 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órákor lesz a köztemető II. a) ravatalozó terméből. Lakás: Döge. Dankó temetkezés.

Vértes Gabriella 21 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 3 órákor lesz a 2/a ravatalozó terméből. Lakás: Budai Ézsaiás-u. 34. Gebauer cég rendezi.

Özv. veszközi Budaházy Ödöné Boruz Mária 84 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órákor lesz a köztemető II. a) ravatalozó terméből azonnapi reggelén a Kossuth-utcai temetőből átszállított szereltett férje és fia hamvai mellett. Lakás: Domb-utca 2. Temetését Bartha vállalata végzi.

Fájdalommal, de a Mindenható akaratában való megnyugtással jelentjük, hogy a forrón szeretett legjobb édesanya és nagymama

Özv. Trendl Ferencné szül. Géczy Rozália nov. 26-án d. u. 2/4 órákor hosszas szenvedés után életének 82-ik évében visszaadta lelkét Teremtőjének.

Kedves halottunk földi maradványát nov. 28-án d. u. 2 órákor temetjük a Köztemető II. b) ravatalozó terméből a róm. kath. egyház szertartása szerint. Gyermekei: Józsa, Lajos, Margit, Menyész, Berta, Rózsika. Veje: Nagy Béla. Unokái: Csöppike, Józsika, Évike. Aldott legyen emléke!

— **Meghalt Arky Akos,** a kárpátaljai magyarság egyik legtehetősebb szervezője. Arky Akos nyugalmazott ezredes november 26-án este 84 éves korában Budapestben elhunyt. 1914-ben a legelső magyarországi orosz tolgolytáborok egyikének volt megszervezője. A cseh megszállás alatt a ruszinszki magyar pártok szövetségének ügyvezető elnöke, a kárpátaljai magyar úrsadalmi és politikai életnek egyik vezető egyénisége volt volt az, aki az őslakos-gondolat és érdekek alapján fogta össze a cseh törekvések ellen az ellenzéki magyar és rutén pártokat. Különösen az autonómikus életben tevékenykedett: sokat és az autonomista törekvésekkel kapcsolatban többször éles vitába került Massarykkal és Benessel.

— **Reményi-Schneller pénzügyminiszter** vasárnapi rádióelőadása. A most induló nagy takarékosági mozgalomról beszél a rádióban dr Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter vasárnap délelőtt 12 óra 55 perckor.

— **Szeretek ábrándozva nézni** a jövőbe s képzelné minő lehet Pest, ha a Vaskapu, rajnai, dunai csatorna Európa keleti kereskedelmét erre utasítandja. Minő lesz Buda-Pest száz, kétszáz év múlva?...

EZÜST-ÉS-KÉK-RÓKÁK
LIPCEI ÉS HAZAISZÖRMEK-PIACU 59
TELEFON: 37-80

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— **Kossuth Lajos életregénye** —
Irtá: **Hegyaljai Kiss Géza**

(24)
A gyűlés követői azzal váltak el, hogy adjuk a kapcsolatnak, az egységnek valami jelét, még ha gyenge is az, mint a szívnek leggyengébb ütése. Hiszen a nemzet a gyűléseken kívül is nemcsak megyei, de országilag is él. Ezért szólítják fel a gyűlésekről távozók, hogy „magános levelezés ösvényén” közzölje a törvényhatósági nevezetesebb közérdekű eseményeket. Hadd legyen köztudomású: mik azok, amik a nemzetnek országos lételemre tartozva, a törvényhatóságok közgyűlésein nyilvánosan történnék.

TÖRVÉNYHATÓSÁGI TUDÓSÍTÁSOK

A legtöbb követ maga ajánlkozott, hogy a megyéjébéli eseményekről tudósítani fogja. — Kossuth lakását is Pestre viszi át, így misem áll útjában, hogy a közöshajú tervet megvalósítsa. Hetenként egyszer másfél vagy két ív írást ígér. Jelzi, hogy az írás is szebb, helyesebb lehet. Itt nem kell gyűléseken jelenlennie az előfizetési díj fél-évenként 25 pengőforint.
S a sikerre siker jön.
Az Országgyűlési Tudósításoknál még nagyobb a közkeveltsége a Törvényhatósági Tudósításoknak. Deák Ferenc maga is ír beszámolókat. Leve-

lei Kossuth-hoz a haladás emberének lelkes iránymutatói. Bűnjelek lesznek ezek nemso-kára.

Történeti érdemei vannak Kossuth írott hírlapjainak. — A véleményeket tisztázza. — A törvényjavaslatokat előzetesen megvitatja. A szabadelvű eszméket terjeszti. A nemzeti közvéleményt megnyeri, irányítja.

Jön egy országos szenzáció. Különösen nagy szerepe van a Törvényhatósági Tudósításoknak egy szomorú per fejleményeinek közhírré tételében.

A bécsi kormány Lovassy Lászlót elfogatja. Ez éppen a lap megindulása idején történt. S az országgyűlési ífjak vezéret tiszvi várfogságra ítélték. Lovassy egy nagyszalontai születésű, húszéves jurátus. A pozsonyi gyűlésen egész hévvel veti bele magát a korszak haladás mozgalmába. Szemere Bertalan és Wesselényi Miklós pártfogásával 1834 július 14-én megalakítja a Társalkodási Egyesületet. Ez alig egyéb önképzőkörnél. Az ífjak időtöltésül az elhangzott beszédeket fejtegetik. Ezzel edzik a vitázó erejüket. Igaz, hogy körük olykor parázs politikai tüntetéseknek is gyújtópontja.

Az ifjúság lelkes tábora Wesselényinek. 1836 január 26-án.

élén Lovassyval, bálványa iránti lelkesültségének nyilvános üdvözlő felvonulásban is kifejezést ad.

A kormány szemében ez nagy bűn.

Wesselényi ugyanis a Kossuth példájára, egy könyvomatot sajátját kezével kinyomta és 100 példányban terjesztette az erdélyi országgyűlés naplóját — minden kormányengedély nélkül. Ezért perbe fogta az erdélyi királyi tábla. A Szatmár megye gyűlésén mondott beszédeért meg a magyar királyi tábla emelt vádat.

Július 29-én a királyi ügyész Lovassy László ellen bűnvádi eljárást indít felség sértés címen. A vád ellene: lengyel cimenkülteteket rejtgette magánál. Az egyiknek emlékkönyvébe mint republikánus írta bele magát. Wesselényi tiszteletére, mikor az az országgyűlésről tért hazafelé, a rendezett fátylas zene alkalmával lázított beszédet tartott. És így tovább. S a szerencsétlen fiatal embert elítélik. Spielberg várába hurcolják. — Onnan évek múlva mint gyógyíthatatlan elmebeteg szabadul ki.

Kossuthot mélyen megrendíti ifjú barátja sorsa. Naplójában így örökíti meg:

A királyi tábla Lovassy Laci 10 esztendei tömlőre ítélte. Szegény atyja! majd megreped szívem, hogy vigasztalást nem nyujthattam neked...

Ez a napló egyébként is hű tükröz Kossuth lelki harcainak.

Minduntalan visszatérő törekvés benne: megadni a népnek, mit százados igazságtalanság tőle megtagadott. Feljegyez egyet-mást olvasmányából. — Mindenkor népünkre vonatkoztatja, amit olvasott. Miben elmaradt? Miben kell segíteni? Kitűnően ismeri népünket. Arra gondol, hogy milyen olvasmányt emésztget meg a nép s ezt veti papírra:

Neki a mindennapi élet szembeötli körülményei kellenek tükrözni a nemzetet s toldva jó magyarázattal. Különösen fontos a kisdédovás! Ezzel kapcsolatban árulja el, milyen meleg érzések közt hordozza szívén a szegény emberek bajait.

Jól látja, milyen elmaradt a nép. Pedig érdemes ére fáradozni. A Duna-parton sétál. Ellel egy párbeszédet. Két ember arról beszélget, hogy újfajta gyufát találtak fel. Átkozza mind a kettőt a feltalálót. Menynyi bajt szerzett. Most már örökös gyujtogatások fogják háborgatni az embert. Kossuth szánakozva kiált fel:

A nép! Boldog Isten, mily messze van a kultúrától!

Nem szűnik meg jóreménységgel lenni a jövő iránt:

— Szeretek ábrándozva nézni a jövőbe s képzelné minő lehet Pest, ha a Vaskapu, rajnai, dunai csatorna Európa keleti kereskedelmét erre utasítandja. Minő lesz Buda-Pest száz, kétszáz év múlva?...

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Olasz textilárak behozatali módja és útja

A Debreceeni Kereskedelmi és Iparkamaránál az érdeklő kereskedők megtekinthetik az olasz-magyar textilipari megállapodások másolatát. Szívesen adnak pontos felvilágosítókat arról, hogy milyen áron lehet olasz árut venni és milyen fizetési és eladási feltételek mellett kaphatják meg a behozatali engedélyeket.

Olaszország és Magyarország között megállapodás jött létre, amely szabályozza az Olaszországból behozható fonalak, nyers- és készruka általános eladási feltételeit. Az importőrök

csak akkor juthatnak behozatali engedélyhez, ha a megállapodásban rögzített árak és feltételek mellett vásárolnak. Szállítási szerződéseket tehát csak ezeken, vagy ennél alacsonyabb árakon szabad kötni, mert különben nem kaphják meg a behozatali engedélyt. A költői árakat a kereskedelmi miniszterium megbízásából az Általános Textil-behozatali Iroda ellenőrzi, tehát a költveleket itt kell bemutatni, innen továbbítják a kereskedelmi miniszteriumba. A behozatali engedélyeket változatlanul a kereskedelmi miniszterium adja ki.

A kozmetikusok mosószappan ellátása

A kozmetikusok beadvánnyal fordultak az iparkamarához és azt kérték, segítse elő a kamara, hogy az illetékes miniszterium részére mosószappant utaljon ki. Erre az iparkamara használt köpeny, kendők, törülközők stb. megfelelő tisztításánál van szükségük, tehát fontos közegészségügyi feladat a szappan kiutalása. Az Iparkamara azt kérte a minisztertől, hogy amint a fodrászok megkapják a maguk szap

panmenységét, ugyanúgy utaljanak ki a kozmetikusoknak is mosószappant.

A Máv. december 4-ig korlátozza a darabárak ie vételét

Az államvasutak értesítik a fuvarozókat, hogy a közlekedésre való tekintettel november 27-től december 4-ig bezárólag gyors- és teherárúknál az állomásokon csak bi-

zonyos meghatározott árak vehetők fel.

A közlekedési miniszter "szaberele" boesátott a törvényhatóságok rendelkezéseire. Ebből a keretből a meglevő állapotoknak a kormányzás céljaira egy, a hidegvérű állapot részére pedig egy és fél kilogramm zab utalható ki fejenként és naponként.

SPORT

DVSC-MOVE Szabolcs idénzáró mérkőzés a Stadionban

A DVSC vasárnap játsza utolsó mérkőzését a téli pihenő megkezdése előtt. A Stadionban délután fél 2 órai kezdettel a MOVE Szabolcs csapatát látja vendégül. A nyiregyházi csapat és a DVSC között évtizedeken át folyt riválizálás, most azonban külön csoportban küzdenek. A MOVE Szabolcs jó erőkből álló, kitűnő együttes, játéktudására jellemző, hogy a csoportvezető Kassai RAC-ot 6:0 arányban lépték le legutolsó bajnoki mérkőzésükön. A DVSC kaposi - Csokai, Serfőző - Tiszta, Mester, Orosz - Szilárd Szabó, Szilágyi, Zsiby, Sidiük összeállításba játszik Szécsen érdekes mérkőzésre van kilátás a MOVE Szabolcsot több deb-

receni játékos: Elek, Szilágyi is erősítik. Külön érdeklődés kíséri Bogár szereplését, akit sokan szeretnének a DVSC jobbzsűjő csapatán látni.

A DVSC-MOVE Szabolcs mérkőzés előtt fél 12 órai kezdettel a DVSC II. játszik amatőr bajnoki mérkőzést az NYVSC-vel.

Az amatőr bajnokságot a DEAC a DMTE-vel, a D. Húsoz a Bihari Turulal, a MOVE Szabolcs II. a Karcagi Levente Egyesülettel játszik. A Villanygyár minden mérkőzését lejátszotta és megszerezte az őszi elsőséget.

Játékvezetőküldés 1942 november 29-re. A felsőtisztai kerületben vasárnap lejátszásra kerülő mérkőzésekre a következő játékvezetőket küldték ki: NB III. Szatmárnémeti: Sz. Törökvs—Petrozényi, Gorondi. Sz. Vasutas—Beregszászi FTC Krenniczky. Királyháza: K. MÁV—Szatmári SE, Kupás. Munkács: MLE—Nyiregyházi VSC, Molnár F. Akasztalatina: ABTE—Jó Szerencsét Kovács dr. Amatőr I. osztály (Debreceeni csoport): Debrece: DVSC II.—Nyiregyházi VSC II., Sorszegi. (Sarkadi). DEAC—DMTE, Semjén. (Tasnádi.) D. Húsoz—Bihari Turul, Szabó K. (Hársányi). Nyiregyháza: M. Szabolcs II.—Karcagi Levente. Bácsági.

Elutasították a Ferenyévas és Kolozsvár övását a Szimatok-ügyben. Szimatok-Szegedi egyéb.

ként vasárnap már játszhat is a NAC-ban.

Tóth Lajos a legesélyesebb induló Magyarországi 1942. évi férfi egyéni tornászban. Ságban, mely vasárnap kerui Budapestén eldön. Mellette Pókától, Sántától, Magyarországi Bőresőtől és Ballától is indul, várható jó szereplés.

A D. Húsoz csapata amatőr bajnoki mérkőzést játszik vasárnap délután fél 2 órai kezdettel a dohánvyári pályán a B. Turul kitűnő formában levő csapatával. Heves, izgalmas mérkőzésre van kilátás. A D. Húsoz vezetősége felkéri a játékosokat, hogy vasárnap délután 1 órakor pontosan jelenjenek meg a pályán.

A Rusj csapata Ungvárolt szeretett volna játszani most vasárnap a DVSC-vel. A DVSC ugyan is Papp átadásáért adása egy mérkőzéssel az ungvári csapatnak és ezt most szerették volna lebonyolítani. A DVSC azonban közben lekötötte Debreceben a MOVE Szabolcsot és így csak később, esetleg tavasszal lehet elegendő a Rusj meghívásának.

Felkértem a DMTE játékosait, hogy vasárnap délelőtt fél 19 órára a DEAC pályán pontosan jelenjenek meg. Intéző.

APROHIRDETÉSEK

NYOMOZO IRODA

Gálcsy legregibb nyomozó irodája országosan ismert. Zoltai utca 3. T. 28-72 672 12. 3

ALKALMAZÁSI NYER TÉRTE

Központi telességével komenciára keresek, jó bizonyítvány és fejti tudás szükséges. Cím a kiadóban. vv. 1537

Értékesítési tevékenység. Hírlapiroda, Hunyadi u. 28. sz. 12 11 229.

Fényképezéssel vagy fotó, azonnali belépésre veszel Berzéki műterem. 812 vv.

Kiemelt gazdasági család keresek, két nagy fiával, Debrece mellett tanúimra. Jelentkezni csak kedden délután 12-12 óráig. Cím a kiadóban. 1331 vv.

Közvetítő, jószághoz érte felvételt. Diószegi út 20. B. 166

Külföldi, aki nem iskolaköteles, felvételt. Szent Anna u. 66. szám, főszereplés. 158

Fodrászsegédet azonnal felvesz Katona Józsefné, Márton Kálmán u. 5. Nyilastelep. 142

Külföldi akció... tevékeny munkatársakat keresünk. Kezdeteket beutunk. Jelentkezés Piac u. 34. I. em. 3. sz. alatt. 686

ALKALMAZÁST NYER NŐ

Kézbesítő asszonyokat, felveszek. Hírlapiroda, Hunyadi u. 28. sz. 11. 29

Teljesi kézbesítéshez asszonyokat felveszek Hírlapiroda, Hunyadi u. 28. sz. 14 11. 29

Jó munkás fodrászot, lehetleg aki az uriba is dolgozik ellátással és fizetéssel azonnal felvesz Papp Elek, Karcagi Főter 51. 151

Fodrász kisasszonyt felvesz Biró, Deák Ferenc u. 26. 172

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Ügyes, megbízható mindent keresek, csak jó bizonyítvánnyal, dec. 1-ére. Jelentkezés délután 3-5-ig dr. Orosz Rákosi Jenő u. 4. sz. III. em. 71 u. 23. 1565 12 21

Bejárót 1-ére keresek

Hatvan u. 27. 130

Középkorú, mindenesen jelentkezhetik, József k. herceg u. 35. földszint jobbra. 682

Bejáró ügyes mindenesen a főzéshez is ért, elsejére felveszek, Hunyadi u. 3. földszint. 161

Bejárót felvételt. Simonffy u. 5. kifőzés. 160

Bentakó középkorú, s ügyes mindenben felvételt. Klein, Piac u. 66. 144

Jól főző mindenesen, hozza bizonyítvánnyal felveszek. Jelentkezés Rózsa divatház, Piac u. 16. 182

Főző tudó tisztá rendes leányt, december 1-ére felveszek, Bethlen u. 4. 178

AJÁNLAT

Főzőt aramonlemezért 2 pengőt fizetek. Villanykörtécseré 30 fillér. Biró, Hunyadi 22. 1662 12. 17

Bundáját divatosan készíti Katona Vilmos szücsmeister, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 124 12. 2

Ékszerkészítés, javítás, fogaranyal, ékszer vesz Pollák Endre ékszerész. Hatvan 2. 299 1. 8

Szappannak való zsírt szappanra becsereit Pál János szappanosmeister Kölesei-u. 8. 1737 1. 19

Drapériás függönyököt, hosszú rojtjal 25 P-től, valódi klópi csipkeszövet, imprimeanyagokat Rothermere 21. 8 12. 1

Figyelem! Használt bundáját ne dobja el, vigye Budai szücshez, befessé, átalakítja, vagy megveszi, Szent Anna u. 5. sz. 687

Kabátokat csináltasson fordítottan „Margonál” csinos alakítások 30 pengőtől, Bethlen u. 29. 1937 12. 25

Legolesőben test tisztító Weisz kelmetestő. Atany Janos-utca 29. Keresztépület 1900 vv.

Fall, irodai naptárak 1943 évre már kaphatók, papíruzet, Hunyadi 71 u. 23. 1565 12 21

Használt való skuns

pellerik különböző szórmebundák eladók. Kövály szücsnél, püspökipalota. 688

Szórmebundák olcsón készit, javit alakit Kövály szücsmeister, püspöki palota. 1232 12. 22

Nyírág, seprűnek olcsón, bármilyen mennyiségben beszerezhető, morzsolt csutkát vesztünk „Maor” faipari Kft. Nyugati u. 36. telefon: 18-58. 1988 12. 1

Értékes vásznait biztos kében dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás, felelősséggel Favarit, Csapó u. 24. 125 2. 5

Használt szórmebundák megvételét eladását elvállalom. Kifakult szórmebundáját újafesti Kövály szücsmeister, Kálvin-tér 19. szám, püspöki palota. 639

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat, legmagasabb árban veszek. Fránci Piac u. 73. 984 12 10

Keresek 26-27-es fehér vagy barna jó állapotban levő gyermek hócipőt. Cimeket kiadóba kérem leadni 229 vv.

Téli aranyat, ezüstöt, brilliánt magas árban veszek. Takács Sándor, Piac 66. 393 1. 9

Veszek boroshordót, javítani valót is, Nap u. 4. Telefon: 32-82. 672

ELELMISZER, ITAL

Uradaimi téli álló fajalma nagyban, kicsinyben egész nap. Rákóczi 7. Pince. 1475 1. 28

Gyönyörű álló Jonathan alma, nagyban és kicsinyben, Péterfia 8. alatt a pincében eladó. Megtekinthető 2-4 óráig. 15 11. 29

Jó házikoszt kapható. Kálvin-tér 5. I. emlet. 135

OKTATÁS

Dr. Naményi Gyula tanárnak, Olga városi népraiskolája Batthányi u. 1. szám. Eng. 6475. Telefon: 20-77

Államvizsgára előkészítés, vasúti kedvezmény 634 11. 30

Középszkolai tanulók

korrepetálását s magán tanulókat előkészítését elvállja érettségizett fiatalember. Ellenbogen, Hatvan u. 39. 169

AUTÓ, MOTOR KERÉKPÁR

„Ariel” ötszázas kevés fogyasztású, jó motorke rékpár, három gumival, olcsón eladó. Központi garage, parti műhely. 61

Fűtési gázgenerátor automotor, autóbűtő, gumikerekű stárkocsi, s triekli eladó. Barna u. 16. szám. 162

HANGSZER

Zongorahangolást tizenöt éves kiváló képzettséggel vállalom, Vargyas, Nap u. 17. 522 1. 3

Bécsben készített zongorahangoló lelkümmelés munkát végez. Ebenstein, Csokai 17. Telefon: 38-41. 15 12. 4

Olesó gyakorló zongora 24-es harmonika eladó. Werbéczy u. 2 I. 3. a. 114 12. 2

RÁDIÓ

Rádiót minden típusú javit, évtizedes gyakorlattal Szabó műszerész, Csapó u. 84. telefon: 32-54. sz. 2. 20 1534

Egy 2+1-es rádió eladó. Telek u. 63. jobb harmadik ajtó. 170

BŰTOR

Antik hálóbűtor eladó. Értekezni Piac 22 ház felülvélő 397 vv.

Minek a tenyes kirakat amikor olcsóbban vásárolhat udvari bűtor üzletben. Brüllné Piac 71. udvarban 476 12 30

Antik szekr. ny. garnitúra könyvszekrény modern háló. ebédő konyha kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1505 3 16

Rekamier új eladó. Kiss Bethlen u. 12. 137

Eladó használt hálóbűtor, diószin és igen szép barokk felháló, s egyebek. Bethlen u. 47. szám kettőt csemetni. 180

Fehér hálószoba bűtor, hintaszék konyha asztal s parhelt eladó. Széchenyi u. 16. második lakás. 176

Több használt bűtor eladó

Veres u. 19. 197 11. 29

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

Kiadó nagy száraz fegyregmentes pince, raktárnak. Péterfia 8. 181

ÁTADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ

Uri és hölgyfodrászüzlet 25 éve fennálló, más vállalkozás miatt, berendezési árban, sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 694

Jómeneteli italtermék, központi forgalmas helyen azonnal átadó. Cím a kiadóban. 179

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Egy különbejárattú utcai szoba, bűtor nélkül esetleg fürdőszoba használatra kiadó. Thaly K. u. 11. 184

Kiadó szoba, napi párórai iroda használatra, kereszténynek. Simonffy u. 11. 171

LAKÁST KERES

Keresek 2, vagy egyszobás lakást, konyhával, bűtor nélkül, vagy bűtorozottat ágyanm nélkül. Ajánlatot „Jó fizető” jelölgere. 140

BŰTOROZOTT SZOBA

Bűtorozott szoba kiadó két nőnek, vagy férfinek, Lónyay u. 26. sz. Homokkert. 681

Csinosan berendezett kiadó szoba, fürdőszoba, használatra kiadó. Propert, OTI bérház, harmadik kapu, III. em. 52. 168

Bűtorozott szoba kiadó, egy személy részére. Vár u. 2. harmadik em. 3 ajtó. 690

Különbejárattú csinosan bűtorozott szoba kiadó. Baltazár Dezső u. 12. sz. 155

Bűtorozott szoba, kétágyas, embernek, s egyetemi hallgatóknak esetleg fiatal párnak kiadó. Bercsényi u. 8. 146

Hölgy részére bűtorozott szoba kiadó. Varga u. 30. Értekezni a keresztépületben. 141

Különbejárattú bűtorozott szoba kiadó. József kir. herceg u. 35. I. em. 2 lépcsőház. 187

Különbejárattú bűtorozott szoba, ágybél nélküli kiadó. Eötvös u. 1. 174

ELVESZETT

Ötven pengő jutalmat adok annak, aki tavaj június hó 25-én a Debütán Nagyvárodról Debrecenbe jövő vonaton elveszett és ugyanott megtalált 30 pengőért tud. Az esetről peröntő bizonnyítékot szolgáltat vagy megnevezi ki volt az azúr, aki a pénzt letételehelyezés céljából átvette. Értesítést az állomás melletti Eden vendéglőben 3 nap alatt okvetlen adja le. Erdey. 190

Elveszett szürke gyermek sapka. Kérem a megtalálót hozza Boldogfalva u. 1 alá. 189

Elveszett fél gyermek borkesztyű. Megtaláló jutalomban részesül Csapó u. 6. ruháuzlet. 75

HASZNÁLT RUHA - CIPŐ

Fekete tiszta gyapjú, alighasznált női télikabát eladó Péchy-utca 7. szám. Megtekinthető naponta 12 és 1 óra között. 1768 vv.

Jó karban levő női téli kabát eladó. Hunyadi u. 1. sz. 149

Új bőrtalpu cipő 25 pengőért eladó. Arany János u. 44. 173

INGÓSÁG VÉTEL

Jobbágy kályhát, jókarban levő keresek megvételre. Honvédelemet-ó. 6. vv 1538

Jó minőségű kombinált könyvszekrényt és egy fűrészt megvételre keresek. Szállítmányozási iroda, Szent Anna u. 2. 154

Húsvágó tőkét vesz a Gambrianusz. 684

INGÓSÁG ELADÁS

Eladó fürdőszobába való fajané mosdó és WC felszerelés. Cím a kiadóban. 1540 vv.

Eladó étkezdébe, vagy nagyobb konyhába való pléhezet mosogató Honvédelemet-ó. 6. vv 1538

Antik kínai váza eladó. Megtekinthető Vár u. 2. félelelet 1. 163

Dauergép, autogájer, s szárítóbúra, rádió, eladó Schlotter, Rákóczi u. 24. 157

GAZD TÜRME NYEK

Ungváry József ceglédi raiiskolájából gyümölcsfák érkeztek. Magastörzsű köszméte nagy választékban. Garay u. 5. 238 12. 10

GAZD. ESZKÖZÖK

Járgányhajítás darálót keresek, lehetőleg Rapidot. Cím a kiadóban. 1530 vv.

ELADÓ HAZ

Serokház, Meszena 2. forgalmas helyen eladó. Értekezni Fimácz 31. Székénél. Követő 1501 díjazok. 689 12. 11

Honvéd u. 5. sz. cirka 160 havi jövedelmű üzletes tegeleápiület, átvehető teherrel, már csak pár napig, sürgősen eladó. 19.500-ért. Értekezni: Kút u. 2. 1998

ELADÓ HÁZHELY

Házhely eladó, Hajdúszoboszlón Rákóczi u. 74. sz. alatt az állomás közelében, 600 négyzetööl, Szurmay utca 1. sz. alatt, a fürdőit nem messze 425 négyzetööl. Értekezni lehet mindkét telek ügyében Hajdúszoboszlón, Rákóczi u. 74. 1675 vv.

ELADÓ FÖLD

Hegyesen 15 kat. hold. tanya földbirtok eladó. Értekezhetni Kossuth u. 54. sz. 68

Kádár dűltői iskola mellett hat hold tanya föld eladó. Széchenyi u. 41. Kéki. 683

ELADÓ ALLATOK

Fajtisztá, nagytestű bronzpulyka tenyész-kakasok december 15-ig darabja 35 pengő. Saad Gyuláné, államiag ellenőrzött pulykatenyésztésben. Aradványpuszta, Szabolcs megye 1991 11 29

Mangulca sűldök maximális áron eladók. Honvédelemet-ó. 6. 16 16 33 vv.

Liba, nagytestű, ötven darab, eladó, tenyésztesre, tömésre, igen jó. Kossuth u. 54. sz. 676

Nem töltött kőver liba eladó, levágásra, vagy hizlalásra. Tanító u. 16. 167

Szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadást helyezi: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadja és nyomja a HESZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG

Feladv. nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY